

Studijní a vědecká
knihovna
v Hradci Králové

VÝROČNÍ ZPRÁVA

O VÝKONU A FINANCOVÁNÍ
REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ
V KNIHOVNÁCH
KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE
V ROCE 2023

Obsah

Služby poskytované v rámci regionálních funkcí	
Krajský systém knihoven, finanční a personální zajištění regionálních funkcí	3
Úkoly regionálních funkcí knihoven v roce 2023	4
Hodnocení výkonů a financování regionálních funkcí dle jednotlivých oblastí	
Krajská knihovna – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové	6
Pověřená knihovna pro oblast Hradec Králové – Knihovna města Hradce Králové	10
Pověřená knihovna pro oblast Jičín – Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně	18
Pověřená knihovna pro oblast Náchod – Městská knihovna Náchod	25
Pověřená knihovna pro oblast Rychnov n. Kn. – Kostelec n. Or. – Městská knihovna Kostelec nad Orlicí	30
Pověřená knihovna pro oblast Rychnov n. Kn. – Dobruška, Rychnov n. Kn. – Knihovna Karla Poláčka Rychnov nad Kněžnou.	33
Pověřená knihovna pro oblast Trutnov – Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově	37
Statistiky výkonů a financování regionálních funkcí za rok 2023	
Krajský sumář výkonů a financování 2023	41
Přehled výkonů a financování jednotlivých oblastí	43
Porovnání výkonů v letech 2023 a 2022	46
Komentář ke krajským výkonům regionálních služeb v roce 2023	47

Obálka

Knihovna Holovousy, vítěz druhého ročníku soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje

2023

Služby poskytované v rámci regionálních funkcí

Krajský systém knihoven, finanční a personální zajištění regionálních funkcí

Krajský systém knihoven je v Královéhradeckém kraji stabilizovaný, jeho fungování je podpořeno Konceptí rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2019–2023 a celostátními standardy k organizaci regionálních funkcí knihoven.

Poskytovateli regionálních služeb jsou Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové ve funkci krajské knihovny a městské knihovny v oblastech Hradec Králové, Jičín, Náchod, Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov ve funkci pověřených knihoven. V oblasti Jičín a Trutnov jsou regionální funkce centralizovány do pověřené knihovny, v ostatních oblastech je střediskový systém a na výkonu regionálních služeb se podílejí vybrané městské knihovny. Konkrétní podmínky pro fungování regionálních služeb byly sjednány ve smlouvách o přenesení regionálních funkcí mezi krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami.

Příjemci regionálních služeb jsou knihovny registrované Ministerstvem kultury, jejichž seznam je součástí smlouvy o přenesení regionálních funkcí. V roce 2023 bylo do systému zahrnuto 374 obsluhovaných knihoven (profesionálních i neprofesionálních). Pokračoval trend mírného úbytku knihoven na vesnicích.

Síť obsluhovaných knihoven Královéhradeckého kraje v roce 2023:

Síť knihoven 2023	Obsluhované knihovny	Pověřené knihovny	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	Samostatně evidované pobočky	Knihovny specializované
Krajská knihovna	6	6				
Hradec Králové	92		7	81	4	0
Jičín	76		12	59	4	1
Náchod	79		10	58	10	1
Kostelec n. Or.	26		3	18	5	0
Rychnov n. Kn.	54		4	48	2	0
Trutnov	47		8	39	0	0
Celkem	380	6	44	303	25	2

Personální zajištění regionálních služeb zůstalo na úrovni minulého roku, činnost byla zajištěna v přepočtu úvazkem 17,49. Na 1 pracovníka zajišťujícího regionální funkce v pověřené knihovně připadalo v průměru 28,9 knihoven. Rozdíl v jednotlivých okresech souvisí zejména se zapojením pracovníků střediskových knihoven do realizace služeb.

Regionální funkce 2023

Oblast	Počet středisek	
	Pověřená knihovna	Městské knihovny
Hradec Králové	1	5
Jičín	0	0
Náchod	1	4
Kostelec n. Or.	1	1
Rychnov n. Kn.	1	3
Trutnov	0	0
Celkem	4	13

Počet obsluhovaných knihoven na 1 pracovní úvazek v roce 2023 (přepočtený ukazatel)	
Oblast	Počet knihoven
Hradec Králové	31,7
Jičín	29,2
Náchod	29,8
Kostelec n. Or.	23,6
Rychnov n. Kn.	27,0
Trutnov	27,6

Regionální funkce byly financovány částkou 10 495 250 Kč z dotace Královéhradeckého kraje, což je 68 % z celkové finanční podpory věnované rozvoji regionálních služeb, z dalších zdrojů bylo získáno 4 866 035 Kč. V tom jsou zahrnuty vlastní prostředky knihoven, zejména rozpočet krajské knihovny ve výši 2 688 905 Kč (17,5 % celkových nákladů). Zřizovatelé knihoven přispěli na nákup výměnných fondů formou dotačních nebo darovacích smluv částkou 1 454 562 Kč (9,5 % nákladů). Královéhradecký kraj podpořil formou mimořádné individuální účelové dotace ve výši 722 568 Kč projekt Bookstart – S knížkou do života.

Úkoly regionálních funkcí knihoven v roce 2023

Regionální služby se řídily platným standardem z roku 2019 a smlouvami o přenesení regionálních funkcí. Ve smlouvách byly zakotveny konkrétní úkoly pro rok 2023:

Úkoly trvalé pro pověřené knihovny, vyplývající z koncepce knihovnictví

1. Pokračovat v systému získávání finančních prostředků na nákup výměnných fondů formou dotací nebo darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven. Zajistit uzavření smluv a účtování dotací a darů podle platných předpisů, sledovat plnění smluv. Systém podpory regionálních funkcí zhodnotit ve výroční zprávě. Připravit podmínky pro pokračování systému v následujícím roce.
2. Nominovat knihovny do soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje, připravovat je k účasti v soutěži, účastnit se práce hodnotitelské komise a podílet se na aktivitách souvisejících s propagací soutěže i soutěžících knihoven. Oceňovat dobrou práci a propagovat úspěchy knihoven.
3. Zajistit aktualizaci centrálního adresáře knihoven své oblasti a odkaz na adresář zveřejnit na webu Pro knihovny. Vystavit na webu Pro knihovny aktuální seznam obsluhovaných knihoven oblasti.

4. Připravit nominace na udělení titulu Knihovnice/Knihovník Královéhradeckého kraje roku za svoji obsluhovanou oblast. Informace zpracovat v rozsahu daném krajskou knihovnou a s ohledem na potřeby celostátního Slovníku českých knihovníků.

Úkoly krajské knihovny

Krajská knihovna koordinuje plnění regionálních funkcí pověřených knihoven, poskytuje odborné poradenství, svolává krajské porady, vyhodnocuje výkony knihoven. Informovanost knihoven podporuje krajský knihovnický portál na webu Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové a tištěný knihovnický zpravodaj U nás. Vzdělávání knihovníků je realizováno v krajském výukovém centru.

Aktuální úkoly pro rok 2023, stanovené krajskou knihovnou

1. V nabídce regionálních služeb se zaměřit na úkoly stanovené krajskou koncepcí, včetně realizace krajské propagační kampaně. Účastnit se přípravy programu Královéhradecké knihovnické konference na téma Knihovna místo setkávání.
2. Poskytovat metodickou pomoc při řešení prostorových podmínek a technického vybavení knihoven, podílet se na sestavení databáze k vybavení knihoven a na úkolech souvisejících s přípravou žádosti o krajský dotační program.
3. Podílet se na hodnocení Koncepce rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2019 až 2023 a přípravě krajské koncepce na další období.
4. Zajistit vyplnění každoročního průzkumu zjišťujícího zájem o vzdělávání v neprofesionálních knihovnách.
5. Zajišťovat pravidelné čtvrtletní vyzvedávání materiálů pro knihovny (U nás a další materiály).
6. Podporovat zapojování dalších knihoven do regionálních automatizovaných systémů (RAKS) tam, kde je to smysluplné a ekonomicky efektivní.

2023

Hodnocení výkonů a financování regionálních funkcí dle jednotlivých oblastí

Krajská
knihovna

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

1. Hodnocení finančního a personálního zajištění regionálních funkcí v krajské knihovně

Výkon regionálních funkcí zajišťuje především oddělení služeb knihovnám (OSK). V roce 2023 došlo v personální oblasti ke změnám. V únoru odešla vedoucí oddělení a výkon regionálních funkcí tak nějakou dobu zajišťovaly dvě metodičky s různou výší úvazku, metodička na DPČ s úvazkem na 12 hodin týdně a šéfredaktorka knihovnického zpravodaje U nás (zařazená v oddělení vnějších vztahů a marketingu služeb). V dubnu na uvolněné místo nastoupila nová vedoucí (šéfredaktorka knihovnického zpravodaje U nás) a oddělení se personálně stabilizovalo.

Při přepočtu na plně zaměstnané připadá na regionální funkce k 31. 12. 2023 3,1 úvazku a další drobné úvazky představují pomocné činnosti vykonávané ekonomickým odborem, oddělením PR a oddělením služeb (meziknihovní výpůjční služba). V knihovně je zřízena stálá pracovní skupina pro metodickou pomoc knihovnám. Náklady SVK HK na výkon regionálních funkcí činily 2 687 147,23 Kč.

2. Hodnocení služeb dle standardů a priorit roku

2.1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor

Výkon regionálních funkcí se soustředí na veřejné knihovny kraje evidované Ministerstvem kultury ČR. V souladu s platnou celostátní Koncepcí rozvoje knihoven byly vzdělávací a konzultační služby poskytovány i specializovaným knihovnám a dalším subjektům.

Krajská knihovna přenáší ve vybraných oblastech regionální funkce na šest pověřených knihoven. Obsah poskytovaných regionálních funkcí v kraji byl nastaven smluvně a definován rovněž Koncepcí rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2019–2023.

Realizováno bylo 13 metodických návštěv, především v rámci hodnocení knihoven soutěžících v soutěži Knihovna roku Královéhradeckého kraje. Metodičky vyjízděly také na porady pořádané pověřenými knihovnami.

Oddělení spolupracovalo i na celostátních projektech. Pro SDRUK ČR se v rámci sekce pro služby zaměstnankyně oddělení podílely na revizi formuláře KULT na následující roky.

Poradenská činnost knihovnám je poskytována na vyžádání. V roce 2023 byly poskytnuty 4 konzultace a další 4 byly poskytnuty mimo systém RF – především Národní knihovně ČR a MZK v Brně. Tematicky se konzultace týkaly především statistického výkaznictví, dotačních

programů a rozvojových projektů nebo výkonu regionálních funkcí. Dále byla průběžně poskytována (telefonicky a e-mailem) poradenská činnost k dílčím problémům. Tyto činnosti, ač v souhrnu čerpají značné množství pracovního času, obvykle trvají méně než 30 minut a statisticky se neevidují.

Jako metodický a informační materiál je vydáván knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje U nás. Zpravodaj zprostředkovává aktuální dění v oboru, přináší doporučení a příklady dobré praxe. Kromě šéfredaktorky (nyní i vedoucí oddělení) je do práce redakční rady zapojena další zaměstnankyně oddělení. Zbývající kolegyně přispívají autorsky. Zpravodaj je prostřednictvím pověřených knihoven distribuován do knihoven v kraji spolu s dalšími celostátními propagačními, informačními a metodickými materiály (brožury, letáky).

Webové stránky Pro knihovny fungují v rámci webu krajské knihovny a jsou průběžně doplňovány o nové informace.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Hodnocení knihovnických činností je průběžné. Byly zpracovány roční výkazy – KULT 2022 za Královéhradecký kraj v termínech daných zákonem o státní statistické službě. K této problematice bylo dále zajištěno zpracování souvisejících souborů, analýz a publikování výsledků a provedeny opravy ve sběrné databázi NIPOS.

V rámci rozborové činnosti bylo zpracováno vyhodnocení výkonů a vybavení knihoven regionu podle ustanovení standardu VKIS a analýza výkonů knihoven pomocí benchmarkingu.

Ve spolupráci s pověřenými knihovnami byla sestavena krajská výroční zpráva o regionálních funkcích za rok 2022 včetně výkazu výkonů a financování regionálních funkcí. Výsledky a trendy knihovnictví v kraji zachycuje e-publikace Statistická ročenka: Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2022. Oba materiály byly zveřejněny na webu knihovny.

V souvislosti s navýšením platových tarifů byla Krajským úřadem Královéhradeckého kraje navýšena dotace na regionální funkce pro rok 2023. Oddělení proto zajistilo zpracování a uzavření dodatků smluv o přenesení regionálních funkcí. Ve druhém pololetí byly uzavřeny smlouvy o přenesení RF na rok 2024.

Soutěž Městská knihovna roku funguje již třetím rokem podle nových pravidel. V roce 2023 do ní byla za Královéhradecký kraj navržena Městská knihovna v Novém Bydžově, která se posléze dostala mezi 8 nejlepších knihoven republiky.

I letos byla vyhlášena soutěž Knihovna roku Královéhradeckého kraje. OSK bylo pověřeno její realizací. Pět nominovaných knihoven a vítěznou knihovnu z krajského kola Vesnice roku hodnotila pětičlenná komise. Tři vítězné knihovny si mezi sebe rozdělily finanční ocenění ve výši 70 000 Kč. Soutěž vyhrála Obecní knihovna Holovousy a obdržela finanční dar ve výši 50 000 Kč, druhé místo patřilo Obecní knihovně v Hejtmánkovicích, která obdržela

finanční dar 15 000 Kč, na třetím místě se umístila Knihovna Jaroslava City ve Vysokově s finančním darem 5 000 Kč.

Tradiční slavnostní večer spojený s předáváním ocenění Knihovník/Knihovnice Královéhradeckého kraje roku 2023 byl už podruhé obohacen o předávání výše uvedených cen a také se poprvé vyhlášovala cena MARK.

V kategorii Knihovnice/Knihovník malé veřejné knihovny ocenění získaly:

- Bc. Eva Hynková z Knihovny v Libřicích (Hradecko),
- Dana Víchová z Místní knihovny v Lukavci u Hořic (Jičínsko),
- Marie Nepovímová z Obecní knihovny Šonov (Náchodsko).

V kategorii Knihovnice/Knihovník veřejné knihovny ocenění získaly:

- Mgr. Ivana Votavová z Městské knihovny Náchod (Náchodsko)
- Mgr. Blanka Nešetřilová z Městské knihovny Náchod (Náchodsko),
- Irena Macurová z Městské knihovny Náchod (Náchodsko),
- Blanka Seidlová z Městské knihovny Nový Bydžov (Hradecko),
- Markéta Dubnová z Knihovny města Hradce Králové (Hradecko)
- Bc. Kateřina Hubertová z Knihovny města Hradce Králové (Hradecko)
- Bc. Eva Semrádová ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové (Hradecko).

Cenu MARK za Královéhradecký kraj získala Mgr. Vanda Vaničková, Ph.D.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Vzdělávání knihovníků představuje jednu ze stěžejních činností oddělení. V roce 2023 bylo realizováno 43 akcí, z toho 8 akcí bylo financováno z podprogramu VISK 2. Jedna akce byla financována spol. Agora a 15 bylo realizováno z regionálních funkcí. Posledních 19 akcí bylo financováno z projektu Národního plánu obnovy.

Aktivity byly realizovány na základě průzkumu zájmu, který proběhl na podzim předchozího roku a sloužil zároveň i jako podklad žádosti o dotaci z podprogramu VISK 2 (Mimoškolní vzdělávání knihovníků). Obdobně byl připraven dotazník pro rok 2024 a na jeho základě byl připraven plán vzdělávání na další rok a Ministerstvu kultury podána nová žádost o dotaci na vzdělávací akce.

Pro knihovníky byl připraven šestidenní cyklus Základního knihovnického kurzu. Kurzem prošlo 19 knihovníků našeho kraje. Vzhledem k velkému zájmu se s kurzem počítá i v roce 2024.

Nabídku vzdělávání využilo 46 knihoven z Královéhradeckého kraje. Akcí se zúčastnili i kolegyně a kolegové z dalších 32 knihoven mimo Královéhradecký kraj. Nejvzdálenějšími účastníky, díky online formě, byly kolegyně z knihovny v Řecku.

SVK HK se ještě navíc zapojila do výzvy č. 0312/2023 v rámci Národního plánu obnovy, díky které obdržela dotaci ve výši 592 555 Kč na vzdělávání pracovníků a pracovníků kulturního a kreativního sektoru. Královéhradecký kraj pokryl náklady spojené s DPH ve výši 100 000 Kč. V rámci projektu „Zvyšování kompetencí kulturních a kreativních pracovníků v Královéhradeckém kraji“ bylo proškolen celkem 128 osob. Zrealizovalo se 8 vzdělávacích akcí, zacílených na zvyšování kompetencí a rozšíření znalostí v oblasti manažerských a komunikačních dovedností. Největší zájem byl o Kurz základních manažerských dovedností a workshopy Jak na motivující zpětnou vazbu a Asertivita a deescalace konfliktů. Všechny kurzy byly plně obsazeny. Celkem bylo proškolen 384 knihovníků z různých typů knihoven našeho kraje v rámci RF a 224 knihovníků v rámci projektu Národního plánu obnovy.

V roce 2023 se podařilo s pomocí oddělení digitalizace proškolit v oblasti Digitální knihovny SVK HK a DNNT profesionální knihovny. Oddělení digitalizace vyjíždělo do knihoven v kraji, kde školení probíhala.

Stejně jako v předchozích letech byla realizována krajská propagační kampaň. Hlavním tématem bylo Knihovna – místo setkávání, což bylo společně se vzděláváním tématem Královéhradecké knihovnické konference v závěru roku. Tématu se samozřejmě věnoval také zpravodaj U nás. Krajská kampaň pro další roky už vyhlášována nebude. Kampaně skončí společně s Konceptí rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2019–2023. Knihovny se budou však i nadále připojovat ke kampaním celostátním.

Odborně a organizačně bylo připraveno 11 koordinačních porad – jednalo se především o porady metodiků a ředitelek pověřených knihoven, koordinační porady k oceňování knihovníků, porady k přípravě krajské strategie na léta 2024–2028 a jednání redakční rady zpravodaje U nás. Jedna redakční rada byla výjezdní. Hostitelskou knihovnou se stala Knihovna Bystřice u Jičína.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb krajské knihovny

Činnost oddělení byla v první půlce roku poznamenána personálními změnami. Kromě běžných aktivit oddělení služeb knihovnám začalo připravovat novou krajskou Strategii rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2024–2028. Na dvou pracovních schůzkách se sešlo přes 25 knihovnic a knihovníků z knihoven našeho kraje a přítomna byla i zástupkyně Krajského úřadu.

I v roce 2023 proběhla úspěšná spolupráce s Královéhradeckým krajem na druhém ročníku vyhlášení soutěže Knihovna Královéhradeckého kraje. Kromě toho probíhala opět spolupráce na projektu dotačního programu určeného na modernizaci malých knihoven v obcích do 3 000 obyvatel. Program byl vyhlášen v rámci Programu obnovy venkova.

Pro studenty knihovnického oboru SOŠ Hradební i knihovnických oborů jiných škol byly nadále organizovány praxe, stáže i výuka.

Zprávu sestavila: Mgr. Petra Řoutilová, Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2023

K výkonu regionálních funkcí na území okresu Hradec Králové byla pověřena Knihovna města Hradce Králové (KMHK). Na rok 2023 poskytl Královéhradecký kraj na zajištění regionálních funkcí Knihovně města Hradce Králové částku nejprve 2 217 500 Kč (žádost a smlouva č. 22RGI01-0147), následně byla dotace navýšena o částku 154 000 Kč (žádost č. 23RGI01-0026, dodatkem č. 1 smlouvy č. 22RGI01-0147). Celková suma poskytnutá Královéhradeckým krajem Knihovně města Hradce Králové na výkon regionálních funkcí činila 2 371 500 Kč. Vyúčtování dotace Královéhradeckého kraje bylo podáno přes dotační portál DOTIS 11. 1. 2024.

Regionální funkce v okrese byly financovány z prostředků Královéhradeckého kraje a finančních příspěvků obcí, částka byla dorovnána z prostředků KMHK.

Mimo financování z Královéhradeckého kraje se v roce 2023 podařilo formou dotačních či darovacích smluv získat od zřizovatelů malých obecních knihoven, které jsou obsluhovány v rámci regionálních funkcí (RF), finanční částku ve výši 411 500 Kč. Bylo uzavřeno 60 smluv se zřizovateli knihoven, tzn. že 83,3 % zřizovatelů poskytlo finanční příspěvek (zřizovatelů je celkem 72, zřizují 81 knihoven).

Nákup knihovního fondu je jednou z nejdůležitějších činností RF. Proto je vyvíjena snaha o maximální úsporu v ostatních položkách a veškeré takto našetřené částky byly přesunuty do nákupu knihovního fondu. Finance na nákup knihovního fondu jsou sdružené jednak z části dotace Královéhradeckého kraje a dále z částek získaných na základě smluv od zřizovatelů knihoven obsluhovaných v rámci výkonu RF Knihovnou města Hradce Králové. Částka získaná smluvně od obcí činila v aktuálním roce 411 500 Kč. Celková částka, která byla vynaložena na nákup knihovního fondu, je 786 900,59 Kč.

Další finanční podporou knihoven kraje byla již třetí mimořádná individuální účelová dotace Královéhradeckého kraje na projekt Bookstart – S knížkou do života. Do projektu je nyní zapojeno již 58 knihoven Královéhradeckého kraje. Pro tyto knihovny (s výjimkou KMHK) byly dle požadavků zakoupeny další projektové sety, drobné vybavení knihoven a literatura pro nejmenší čtenáře a odborná literatura pro rodiče. Knihovny následně předají sety rodinám s malými dětmi a budou s nimi pokračovat v další práci dle zásad projektu Bookstart.

Finanční příspěvky od kraje pro knihovny projektu Bookstart dle jejich individuálních požadavků vyjednala, administrativně vyřídila, naobjednala a rozdistribuovala Knihovna města Hradce Králové, která byla příjemcem dotace (poznámka: Knihovna města Hradce Králové pro sebe z těchto financí nečerpala, veškerá podpora byla směřována do ostatních knihoven). Sety, vybavení i literatura byly zakoupeny a doručeny do knihoven v závěru roku 2023 a knihovny s nimi začaly pracovat na začátku roku 2024.

V síti obsluhovaných knihoven nedošlo k žádné změně.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Konzultace byly poskytovány podle místní potřeby jak knihovníkům, tak i zřizovatelům profesionálních i neprofesionálních knihoven. Celkem bylo za rok 2023 v rámci regionálních funkcí poskytnuto 588 konzultací. Nejčastěji diskutovaným problémem byl v roce 2023 automatizovaný knihovní systém a jeho změna, nové služby knihoven, dotační možnosti, prostory a rekonstrukce knihoven a projekt Bookstart – S knížkou do života.

V rámci výkonu regionálních funkcí bylo vykonáno 265 metodických návštěv v knihovnách. Většina metodických návštěv proběhla společně s rozvozem výměnných souborů a byla při nich zkontrolována činnost knihoven, deník knihovny a řešeny místní problémy.

Středa 8. 11. 2023 byla konzultačním dnem k podávání grantových žádostí VISK a K21. Metodické oddělení vypracovalo nebo pomohlo vypracovat 2 žádosti.

Na webu KMHK je pro knihovníky okresu spravován oddíl Pro knihovníky <http://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky>. Zde lze nalézt metodické materiály pro práci v knihovnách, dokumenty ke stažení i podklady k dalšímu vzdělávání. Využívaný je rozcestník Rekonstrukce a úpravy knihoven <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/rekonstrukce-a-upravy-knihoven>, který je odrazovým můstkem pro zřizovatele knihoven, kteří své knihovny chtějí rekonstruovat. Na jednom místě jsou zde soustředěny odkazy na vše, co se týká tématu: příručky, metodické centrum, ale i nábytek, regály, mobiliář, doplňky apod. včetně zdarma plánovače prostoru. Sekce byla zřízena i v souvislosti s novým dotačním titulem Královéhradeckého kraje na rekonstrukce knihoven.

K praktickému využití slouží sekce primárně knihovnám, které se zapojily do regionálního systému KMHK Tritius REKS <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/tritius-reks>.

Tritius REKS v KMHK – regionální systém vznikl v roce 2020 a postupně do něho díky využití dotačního řízení VISK 3 byly zapojeny malé obecní knihovny:

- rok 2020: Blešno, Librantice, Libřice a Všestary
- rok 2021: Kratonohy, Předměřice, Syrovátka a Obědovice
- rok 2022: Dobřenice, Praskačka, Lhota p. L., Jílovice a Dohalice
- rok 2023: Libčany, Lovčice, Roudnice a Výrava

Ke konci roku 2023 bylo zapojeno celkem 17 knihoven.

Stále pokračuje projekt Šablona webu pro malé knihovny <https://webknihovny.cz/>, kde má každá knihovna (nejen okresu Hradec Králové) možnost získat vlastní webovou prezentaci. Po registraci je možno stáhnout manuál k webu a k dispozici je technická podpora z Knihovny města Hradce Králové.

Celostátní i krajské kampaně jsou důležitým bodem všech uskutečněných porad profesionálních knihoven. Neprofesionální knihovny byly průběžně informovány elektronicky a na všech vzdělávacích akcích pro knihovníky.

Pro praktické využití vznikl na <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/momo-aneb-mozkova-mozaika> samostatný rozcestník Umělá inteligence a rozcestník Kritické myšlení, mediální vzdělávání, kybernetická bezpečnost, fake news.

Příklady aktivit k celostátním kampaním na téma udržitelnost a mediální vzdělávání nebo krajské kampani Knihovna jako místo k setkávání – výběr:

- Knihovny udržitelně pracují s vyřazeným fondem. Zásobují knihovny na nádražích v projektu „Kniha do vlaku“ (Chlumec n. C.), doplňují knihobudky ve svých obcích a v okolí (Nechanice, Roudnice, Libčany atd.) a poličky v lékařských čekárnách, pořádají burzy vyřazených knih, použitelné knihy rozvázejí do domů s pečovatelskou službou (kam mimo to zajišťují i donáškovou službu knih). Téma udržitelnost je knihovnám blízké a příkladů je opravdu mnoho.
- Stále víc knihoven je skutečnými místy k setkávání. V knihovnách probíhají besedy, tvořivé dílny, tréninky paměti. Knihovny se zapojují do celorepublikových projektů, jako je Týden knihoven, Noc s Andersenem, Knížka pro prvňáčka a Bookstart – S knížkou do života. Zejména posledně jmenovaný projekt je příkladem knihovny jako místa k setkávání, protože je určen rodičům a dětem, celým rodinám.
- Příklad z knihovny v Chlumci nad Cidlinou k udržitelnosti – akce pro ZŠ: úniková hra „Zachraňte planetu Zemi“ + tvoření hmyzího hotelu. Třída se rozdělila na dvě skupiny. Po splnění a správném vypracování úkolů je cesta navedla k planetě Zemi. V souvislosti s ochranou životního prostředí knihovnice připravily pro děti potřebný materiál k výrobě hmyzího hotelu.

Mediální vzdělávání:

- Urbanice – přednáška na téma kyberbezpečnost.
- Předměřice nad Labem – lekce informačních technologií – práce s online katalogem knihovny.
- Zachrašťany – knihovna se zapojila do projektu „Průša do škol a knihoven“ a získala 3D tiskárnu, v plánu má kurz 3D tisku pro veřejnost.
- Černilov – knihovna na webu nabízí ke stažení brožuru Mediální gramotnost v knihovnách (vydala American Library Association. Přeložil Daniel Bechný a v české verzi vydala Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, <https://knihovna.cernilov.eu/2023/02/03/brozura-medialni-gramotnost-v-knihovne/>), a také Karty k maturitní četbě <https://knihovna.cernilov.eu/2023/01/03/karty-k-maturitni-cetbe/>, což je online balíček přehledných karet, které pro maturanty připravila Městská knihovna v Praze.
- V knihovnách v Chlumci nad Cidlinou, Novém Bydžově, Černilově a Nechanicích probíhají virtuální univerzity 3. věku.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Do dalšího ročníku krajské soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje o nejlepší veřejnou knihovnu byla za okres Hradec Králové připravena a přihlášena Obecní knihovna v Roudnici. V soutěži ale bohužel neuspěla.

Titul Knihovnice Královéhradeckého kraje roku 2023 v kategorii Knihovnik/Knihovnice malé veřejné knihovny získala Bc. Eva Hynková z Místní knihovny Libřice. Další oceněnou a novou držitelkou titulu Knihovnice Královéhradeckého kraje roku 2023, tentokrát v kategorii Knihovnice veřejné knihovny, se stala Blanka Seidlová Městské knihovny Nový Bydžov. Stejný titul získaly i kolegyně z Knihovny města Hradce Králové Markéta Dubnová a Bc. Kateřina Hubertová.

Městská knihovna Nový Bydžov v soutěži Městská knihovna roku 2023 v těžké konkurenci velkých knihoven z celé republiky úspěšně postoupila do 2. kola a v srpnu byla představena hodnoticí komisi.

V roce 2023 neproběhl v okrese Hradec Králové žádný průzkum spokojenosti uživatelů. Ve všech profesionálních knihovnách okresu proběhl tento průzkum v roce 2019 a další je naplánován na rok 2024. Neprofesionální knihovny průzkumy nepořádají.

CADR byl zaktualizován na jaře roku 2023.

Do portálu Knihovny.cz je zapojena z okresu pouze Knihovna města Hradce Králové.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Při vzdělávání knihovníků byl kladen důraz na aktuálnost a reálnou možnost využití v knihovnách. Knihovníci jsou vedeni ke spolupráci a k využití potenciálu jejich konkrétního místa působení. Hojně jsou využívány příklady dobré praxe a již hotové materiály k práci. Knihovníci jsou seznamováni s dalšími zdroji, které mohou ke své práci využívat. Knihovněm jsou doporučovány komunitní aktivity na oživení veřejného prostoru a veškeré aktivity na podporu čtenářské a všech dalších gramotností.

Vzdělávací akce pro knihovníky:

- 28. 3. školení Hudební databáze – články, noty, poslech hudby... na místě i z pohodlí svých domovů. Školení o tom, co vše může zájemce využívat a jaké možnosti nabízí široká nabídka nejen hudebních databází KMHK.
- 9. 5., 10. 5. a 11. 5. workshop Opravy knižní vazby – pro malé skupiny přihlášených zájemců v knihařské dílně KMHK. Účastníci si s sebou přinesli knihy s různými typy poškození, které pak na místě byly odborně opraveny.
- 11.–12. 8. Školení Tritius REKS pro začínající i pokročilé knihovníky.
- Dále byla knihovníkům okresu nabídnuta možnost účasti na semináři konaném 21. 3. v KMHK Bookstart – S knížkou do života (přednáška Čtenářská pregramotnost u dětí předškolního věku: PhDr. Jana Doležalová, Logopedické pohádky: Ilona Víznerová

a příklady dobré praxe knihoven kraje) a možnost „náhledů“ do bookstartových setkání = klubíků v dětském oddělení KMHK Vertex v 1. patře v termínech: 5. 4., 10. 5., 23. 3. a 27. 4.

Další vzdělávání pro profesionální knihovníky okresu:

- 21. 2. Digitální knihovna SVK HK a služba DNNT
- 10. 10. Průzkumy spokojenosti uživatelů
- 5. 12. Standard pro dobrou knihovnu

Proběhlo 6 porad profesionálních knihoven ve dnech: 21. 2., 11. 4., 27. 6., 29. 8., 10. 10. a 5. 12.

Pracovníci metodického oddělení mají podíl na projektech:

- Bookstart – S knížkou do života <http://www.skizkoudozivota.cz/>
- Lovci perel <https://www.lovciperel.cz/>
- Šablona webu pro malé knihovny <http://webknihovny.cz/>

2.4. Budování výměnných fondů

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		397	23 825
z toho	první půjčení dokumentů	397	23 825
	prolongace	0	0

Všechny střediskové knihovny nakupují knihy do výměnných knihovních fondů, zpracovávají je, sestavují a distribují výměnné soubory neprofesionálním knihovnám ve svém obvodu (dle geografického rozložení tak, aby vzdálenost mezi střediskem a obsluhovanou neprofesionální knihovnou byla co nejmenší).

Výměnný fond zaznamenal přírůstek 2 299 knihovních jednotek.

Na neprofesionální knihovny okresu bylo rozvezeno ve výměnných souborech celkem 23 825 knihovních jednotek. Skladba výměnných souborů je zpravidla určována knihovníkem obsluhované knihovny s přihlédnutím k místním poměrům a zvyklostem. Poskytování výměnných souborů považuje stále většina knihoven a jejich zřizovatelů za neocenitelné.

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Proběhlo 21 revizí malých obsluhovaných knihoven a ve stejném počtu proběhly i aktualizace výměnných fondů.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Knihovna města Hradce Králové nenakupuje ani nezpracovává knihovní fond z prostředků provozovatele. K tématu jak tvořit knihovní fond jsou poskytovány běžné konzultace.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Za praktickou pomůcku lze považovat webový rozcestník pro knihovníky <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/momo-aneb-mozkova-mozaika>. Knihovna města Hradce Králové se snaží knihovníky průběžně a dlouhodobě učit, jak takové akce uspořádat, kde hledat další hotové scénáře a partnery. Vychází z předpokladu, že je lepší tyto dovednosti knihovníky naučit než jim dlouhodobě vykrývat potřebu místních akcí. Mezi knihovnami podporuje i vzájemnou burzu nápadů.

V obcích, kde je mimo knihovnu i škola nebo školka, je mezi nimi navázána spolupráce. Někde se omezuje pouze na cca 1 návštěvu třídy v knihovně, ale jsou místa, kde je tato spolupráce bohatá a akce jsou měsíční.

Akcím a dalším aktivitám se daří hlavně tam, kde prostory prošly nějakou rekonstrukcí nebo vylepšením. Při svých aktivitách knihovny často využívají i pomoc rodinných příslušníků či sousedů, ale evidenci dobrovolníků nevedou.

Příklady komunitních knihoven:

- Nepochyby – v knihovně probíhají některé projekty již dlouhodobě. Čtvrtým rokem měsíčně Posilovna mozku (trénování paměti) pro zájemce od 55 let nebo Bookstart – S knížkou do života. Pořádají se tvořivé dílny pro veřejnost, knihovna má vlastní bibliobox a nabízí čtenářům k zapůjčení čtecí brýle.
- Roudnice – i zde probíhají pravidelná setkání tréninků paměti, probíhají tvořivé dílny pro všechny věkové kategorie a besedy se zajímavou tematikou.
- Skřivany – v nově zrekonstruovaných prostorách knihovny probíhají tréninky paměti, protahovací cvičení pro seniory, odpolední besedy i četba na pokračování. Knihovna spolupracuje s Domem sociálních služeb ve Skřivanech a pro jejich mentálně postižené klientky pořádá besedy.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Servis informačních technologií byl realizován 19 návštěvami v 18 knihovnách ve spolupráci systémového knihovníka KMHK se servisními pracovníky AKS Tritius a Clavius. Jednalo se hlavně o nastavení systému v souvislosti s přechodem na vyšší stupeň AKS a řešení aktuálních problémů v místě.

K praktickému využití primárně pro knihovny, které se zapojily do regionálního systému KMHK Tritius REKS, je připraven odkaz <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/tritius-reks>.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2023

Za neocenitelné většina knihoven a jejich zřizovatelů stále považuje poskytování výměnných souborů a dále možnost konzultací o všech problémech, které se místně mohou vyskytnout. V roce 2023 se mnoho konzultací věnovalo prostorům a rekonstrukcím knihoven, novým službám knihoven, změnám automatizovaných knihovních systémů, soutěžení a porovnávání knihoven, aktivitám knihoven pro veřejnost a např. projektu Bookstart – S knížkou do života.

Administrativně i časově náročné je správně zřadovat desítky finančních dotací a darů od obcí na nákup knih do výměnných fondů. Tato administrativa je složitá a obsáhlá a vyžaduje důsledný aparát na správné vyřízení a dodržení všech podmínek a termínů dotací. Dotace od některých obcí jsou velmi nízké (nejnižší dotace činí 500 Kč).

Zároveň je velmi důležitá informovanost zřizovatelů knihoven o službách, které jsou jejich knihovnám v rámci regionálních funkcí poskytovány.

Regionální funkce v okrese jsou velmi vítané. To, že obecně služby Knihovny města Hradce Králové jsou vnímány jako potřebné a na úrovni, dokázala právě vstřícnost obecních úřadů při jednáních o příspěvcích na nákup knih do výměnných knihovních fondů. Na existenci regionálních služeb je závislá existence mnoha malých knihoven v okrese.

Rok 2024 bude pokračovat v nastaveném schématu. Více se budou zviditelňovat regionální funkce. Knihovny se zaměří na větší využívání grantových příležitostí. Bude pokračovat snaha zapojit co nejvíce knihoven do projektu Bookstart – S knížkou do života, který Knihovna města Hradce Králové zajišťuje díky dotaci Královéhradeckého kraje pro knihovny kraje zdarma (a mimo to je i koordinátorem projektu pro celou ČR). Pozornost bude zaměřena na problematiku školních knihoven, pro které Knihovna města Hradce Králové pořádá pravidelné Festivaly školní četby a poskytuje službu Knížka do lavice (tyto aktivity využívají nejen hradecké školy, ale školy z celého okresu).

Zprávu sestavila: Bc. Kateřina Hubertová, Knihovna města Hradce Králové

S knížkou do života – BOOKSTART – seznam zúčastněných knihoven

	OBEC	KNIHOVNA
1	Batňovice	Obecní knihovna Batňovice
2	Blešno	Obecní knihovna Blešno
3	Bohuslavice nad Metují	Obec Bohuslavice nad Metují
4	Butoves	Obec Butoves

Regionální funkce 2023

5	Bystřice	Bystřice 23
6	Černilov	Obec Černilov
7	Červený Kostelec	Knihovna Břetislava Kafky Červený Kostelec
8	Česká Skalice	Knihovna Barunky Panklové
9	Dobruška	Městská knihovna
10	Dolní Kalná	Obec Dolní Kalná
11	Doudleby nad Orlicí	Městys Doudleby nad Orlicí
12	Dvůr Králové nad Labem	Městská knihovna Slavoj ve Dvoře Králové nad Labem
13	Hejtmánkovice	Obec Hejtmánkovice
14	Hněvčeves	Knihovna Hněvčeves
15	Holovousy	Obec Holovousy
16	Hořice	Město Hořice
17	Hořiněves	Obec Hořiněves
18	Hostinné	Městská knihovna – františkánský klášter
19	Hradec Králové	Knihovna města Hradce Králové
20	Chlumeck nad Cidlinou	Městská knihovna a TIC Chlumeck nad Cidlinou
21	Jičín	Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně
22	Kostelec nad Orlicí	Městská knihovna Kostelec nad Orlicí
23	Kvasiny	Obec Kvasiny
24	Lázně Bělohrad	Město Lázně Bělohrad
25	Lodín	Obec Lodín
26	Lovčice	Obec Lovčice
27	Lukavec u Hořic	Místní knihovna v Lukavci u Hořic
28	Mokré	Obec Mokré
29	Náchod	Městská knihovna Náchod, o. p. s.
30	Nechanice	KD Nechanice
31	Nepolisy	Obec Nepolisy
32	Nová Paka	Městská knihovna Nová Paka
33	Nové Město nad Metují	Městská knihovna Nové Město nad Metují
34	Nový Bydžov	Město Nový Bydžov
35	Pecka	Knihovna Kryštofa Haranta Pecka
36	Prasek	Obecní knihovna Prasek
37	Radvanice	Radvanice 179
38	Rtyně v Podkrkonoší	Městská knihovna Rtyně v Podkrkonoší
39	Rychnov nad Kněžnou	Městská knihovna Karla Poláčka
40	Stará Paka	Místní knihovna Stará Paka
41	Stračov	Obec Stračov
42	Studnice	Obecní úřad Studnice
43	Syrovátka	Obec Syrovátka
44	Špindlerův Mlýn	Městská knihovna Špindlerův Mlýn
45	Teplice nad Metují	Městská knihovna
46	Trutnov	Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově
47	Třebechovice pod Orebem	Heldova městská knihovna
48	Týniště nad Orlicí	Městská knihovna Týniště nad Orlicí
49	Úlibice	Obec Úlibice
50	Úpice	Městská knihovna Úpice
51	Vamberk	Městská knihovna Vamberk
52	Vrchlabí	Městská knihovna
53	Výrava	Obec Výrava
54	Vysoké Veselí	Knihovna Vysoké Veselí
55	Vysokov	Obec Vysokov
56	Žacléř	Město Žacléř
57	Žďárky	Obec Žďárky
58	Žlunice	Místní lidová knihovna Žlunice

Oblast
Jičín

Knihovna Václava Čtvrтка v Jičíně

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2023

Knihovna Václava Čtvrтка navazuje na předchozí praxi plnění regionálních funkcí, zohledňuje aktuální podmínky a inspiruje se celostátními zkušenostmi a trendy.

Síť obsluhovaných knihoven:

- 1 základní knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí.

Obsluhované knihovny k 31. 12. 2023:

- 12 základních knihoven s profesionálním pracovníkem,
- 1 specializovaná knihovna – Knihovna regionálního muzea a galerie Jičín,
- 59 neprofesionálních knihoven (od března 60),
- 4 pobočky.

Nové v roce 2023:

- Obecní knihovna v Butovsi – byla nově otevřena na žádost obce v nově zařízené multifunkční místnosti v budově obecního úřadu, nová knihovnice. Otevření proběhlo v březnu.
- Místní knihovna Židovice – knihovna otevřena po rekonstrukci.
- Lidová knihovna Bříšřany – knihovna byla otevřena po revitalizaci obecního domku v nové místnosti.
- MLK Stav, Valdice, Třebnouševs – nové knihovnice.
- Knihovna Václava Čtvrтка v Jičíně – probíhá rekonstrukce. Vše bylo přestěhováno do náhradních prostor.

Hodnocení finančního zajištění regionálních funkcí včetně finanční podpory od zřizovatelů: na rok 2023 poskytl Královéhradecký kraj na zajištění regionálních funkcí knihovně 1 845 500 Kč a 112 000 Kč na navýšení platů. Z této dotace byla hrazena zejména metodická práce, zpracování knih, materiál a ostatní služby. Dotace od Královéhradeckého kraje na zajištění regionálních funkcí byla zcela využita. Na nákup knih do výměnného fondu přispělo také všech 57 obecních úřadů na základě darovacích smluv a jedné smlouvy o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnného fondu v rámci regionálních knihovních služeb částkou 385 585 Kč. Pro pokračování systému získávání finančních prostředků na nákup výměnného fondu v následujícím roce byly v listopadu rozeslány návrhy nových darovacích smluv všem zřizovatelům obsluhovaných knihoven. Je důležité, aby byl zachován systém darovacích smluv.

Personální zajištění regionálních funkcí: počet pracovních úvazků 2,6.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Počet metodických návštěv: 88. Počet poskytnutých konzultací: 220.

Nejčastěji se konzultace týkaly problematiky roční statistiky, jednání s obecními úřady o uzavření smlouvy o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnného fondu v rámci regionálních funkcí na rok 2023 a pomoci s registrací do projektu S knížkou do života. V listopadu byly rozeslány zprávy o činnosti oddělení regionálních funkcí a využití poskytnutých finančních prostředků všem zřizovatelům obsluhovaných knihoven.

Dva obecní úřady požádaly o praktickou pomoc s vyplněním žádostí o grant VISK 3 na rok 2024 na počítače a notebooky.

Žádost o novou krajskou dotaci, vyhlašovanou na přelomu roku 2023 a 2024 na rekonstrukce a vybavení knihoven, nepodala žádná z obcí na Jičínsku. V předběžném zjišťování zájmu o vyhlášení dotace 10 obcí vyplnilo dotazník. Žádost nepodaly, protože podmínky dotace nevyhovují jejich potřebám (potřebují vyšší nebo nižší finanční částku, nemohou podat žádost, protože obce žádaly ze stejného programu...). Dvě obce budou v příštím roce financovat revitalizaci knihovny z prostředků místních akčních skupin.

Při setkání metodičky s vedením obce ohledně připravované rekonstrukce knihovny byla využita databáze metodického centra pro rekonstrukce pro vyhledání architekta.

V rámci regionu každoročně probíhají konzultace a přímá pomoc se zpracováním statistických výkazů. Byla provedena kontrola statistických výkazů všech veřejných knihoven a příslušných komentářů. 76 statistických výkazů včetně komentáře bylo v daném termínu zasláno SVK HK a vloženo do databáze NIPOS.

Rozvoj webu Pro knihovny a pomoc při správě webů obsluhovaných knihoven: pomoc s weby obsluhovaných knihoven probíhá dle požadavků knihovníků. Revize webů knihoven se uskutečňuje každý rok.

Portál pro knihovny na webu Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně měl 1 353 návštěv. Pravidelně je doplňován materiály pro obsluhované knihovny a jejich zřizovatele. Každý rok je vystaven aktualizovaný statistický deník knihovny v elektronické podobě. Tipy na online vzdělávání pro knihovníky a knihovnice jsou součástí portálu Pro knihovny, který je stále doplňován aktuálními informacemi.

Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně využívala k propagaci akcí Facebook, Instagram a uživatelský profil Čtipíska Knihovnického na Facebooku. Záznam z akcí a online besed, videonávody a podcasty jsou vystavovány na YouTube.

Kampaň Knihovna – místo setkávání: knihovny regionu se pravidelně účastní krajských knihovnických kampaní a celostátních knihovnických akcí. Ke krajské kampani se připojily i ostatní knihovny regionu:

Městská knihovna Nová Paka

- Setkání se spisovatelem: Poncarová, Horáčková, Gazdík
- Naše tělo a zdraví: fyzioterapeutka a oční specialista
- Adventní průvod s lampiony

Místní knihovna Stará Paka

- Posezení seniorů nad kronikou Staré Paky s kulturním programem dětí
- Výstava obrazů mladé talentované malířky Karolíny Machové
- Projektový den společně se školou – Slavní rodáci Staré Paky a výstava projektů pro veřejnost

Knihovna Kryštofa Haranta Pecka

- Herní odpoledne v knihovně
- Setkání se spisovatelkou Petrou Martiškovou
- Den pro dětskou knihu

Městská knihovna Fráni Šrámka Sobotka

- Káva Slavík – povídání o historii kávy, představení sobotecké pražírny
- Hledáme své předky – přednáška K. Bílka o genealogii
- Nový Zéland – cestovatelská přednáška P. Nazarova

Knihovna Kopidlno

- Pravidelné čtení z kronik
- Beseda s MUDr. Josefem Donátem
- Přátelské posezení s herci

Obecní knihovna Eduarda Štorcha Ostroměř

- Jarní prázdniny v knihovně
- Jak nastartovat organismus a posílit imunitu
- Noc s Andersenem

Městská knihovna Lázně Bělohrad

- Josef Klazar – Od valdštejského lva ke znaku města Lázně Bělohrad
- Hudba vnitřní svobody – beseda s hudebním publicistou Janem Hockem
- Literární vycházka Bělohradem s Jitkou Mečířovou

Knihovna Karla Jaromíra Erbena Miletín

- Báje a pověsti našeho kraje – beseda pro školy
- Výlet do pravěku – prohlídka archeokoutku
- Výstava komiksových obrázků z knih Husité a Řemesla

Městská knihovna Libáň

- Osobnosti české kultury
- Utajené poklady archeologie
- Panama a její krásy – cestopisná přednáška Jiřího Kafky

Místní knihovna Vysoké Veselí

- Kouzelná škola
- Prázdniny v knihovně
- Papírové betlémy – Miroslav Hykyš

Malé obecní knihovny jičínského regionu

- tematické dílničky
- MŠ v knihovně, téma Přátelství a kamarádi
- Čtenář roku
- S knížkou do života
- Náš host ředitel turnovské knihovny Jaroslav Kříž
- Beseda se spisovatelem Vlastimilem Vondruškou

S knížkou do života: šest profesionálních knihoven a šest malých knihoven bylo v roce 2023 úspěšně zapojeno do projektu S knížkou do života. Plně využívaly nabídky v rámci tohoto projektu, financované Královéhradeckým krajem. V roce 2024 se zaregistrují další čtyři profesionální knihovny.

Publikační činnost: paní ředitelka Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně Mgr. Jana Benešová je členkou redakční rady knihovnického zpravodaje „U nás“. Do zpravodaje bylo zasláno 9 příspěvků, autory byli zaměstnanci jičínské knihovny, vedoucí městských knihoven regionu a dobrovolné knihovnice knihoven regionu. V regionálním tisku a internetových zpravodajstvích bylo uveřejněno 84 článků o knihovnách a knihovnicích regionu. Každý měsíc přispívá jičínská knihovna do Jičínského zpravodaje ve své rubrice a zveřejňuje pozvánky na rozmanité akce, které pořádá. Měsíčně vycházel článek o jedné osobnosti Jičínska.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Oceňování knihovníků a účast v soutěžích:

Knihovnicí Královéhradeckého kraje se stala paní Dana Víchová z Místní knihovny v Lukavci u Hořic v kategorii Knihovnice malé veřejné knihovny. Ocenění si převzala 11. října 2023 na slavnostním večeru v konferenčním sále Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

Proběhlo zde také vyhlášení druhého ročníku soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje, ve které první místo obsadila Místní knihovna Holovousy. Cenu převzala knihovnice Lenka Doležalová spolu se starostkou Zlatkou Brádlovou. Holovouská knihovna získala také ocenění v celostátní soutěži Knihovna roku. Na slavnostním setkání v Zrcadlové kapli

v Klementinu v Praze jí byl předán diplom za vynikající spolupráci s místními spolky, kreativní využití regionálních tradic pro rozvoj služeb knihovny a za inspirativní práci s dětskými čtenáři.

Průzkumy spokojenosti uživatelů: v roce 2023 provedla Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně průzkum spokojenosti mezi svými čtenáři.

Aktualizace centrálního adresáře: adresář knihoven byl aktualizován podle požadavků Národní knihovny České republiky.

Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně je plně zapojena do portálu Knihovny.cz. Knihovna v Nové Pace podala žádost o připojení.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

36 vzdělávacích akcí (z toho 7 v rámci regionálních funkcí) se účastnilo celkem 274 knihovníků (121 v rámci regionálních funkcí). Vzdělávání probíhalo celkem 77 hodin (v rámci regionálních funkcí 27 hodin). Na podporu vzdělávacích, kulturních a komunitních akcí se uskutečnily 2 akce s účastí 8 knihovníků.

Uskutečněné akce roku 2023:

- Canva novinky
- Základy kybernetické bezpečnosti
- Tematický zájezd pro knihovníky regionu – Havlíčkův Brod
- SVK HK – DNNT
- Umělá inteligence – základy

2.4. Budování výměnných fondů

Výměnný fond byl budován s ohledem na potřeby především malých knihoven. Na nákup knih do výměnného fondu přispělo 57 obecních úřadů částkou 385 585 Kč. Celá částka byla použita na nákup nových knih. Na nákup dokumentů do výměnného fondu z dotace od Královéhradeckého kraje bylo vyčerpáno 130 000 Kč.

	Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem	612	36 750
z toho		
první půjčení dokumentů	227	13 676
prolongace	385	23 074

Aktualizace probíhá pravidelně, především u výměnných souborů přivezených z knihoven regionu. Před stěhováním do náhradních prostor proběhla rozsáhlejší aktualizace zastaralé literatury.

Revize proběhne v termínu dle vyhlášky č. 88/2002 Sb. Ministerstva kultury ČR ze dne 21. února 2002 k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb v roce 2024.

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Revize knihovních fondů obsluhovaných knihoven: 8 místních knihoven. Bylo zrevidováno 1 935 svazků. V 8 knihovnách se uskutečnila aktualizace. Pravidelně probíhá aktualizace vlastních fondů obsluhovaných knihoven z hlediska parametrů Standardu pro dobrý fond.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Metodické oddělení zapsalo a zkatalogizovalo do regionálního knihovního systému 185 dokumentů z vlastních knihovních fondů pro 10 místních knihoven.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Nabídka metodické pomoci na podporu vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit je předávána knihovnám na informačním letáku metodického oddělení. Byla připravena pestrá nabídka vzdělávání k podpoře aktivit:

- Canva novinky
- Základy kybernetické bezpečnosti
- SVK HK – DNNT
- Umělá inteligence – základy

Praktická pomoc při realizaci kulturních, vzdělávacích a komunitních akcí byla vyžádána několika knihovnami. Příklady pomoci:

- Praktická pomoc při tvorbě webové stránky – Kopidlno
- Praktická pomoc při pasování na čtenáře – Úlibice
- Canva registrace PRO – Sobotka
- Grafické zpracování plakátu – Libošovice

Skvělým příkladem plnění komunitní role v obci jsou knihovny Holovousy a Lukavec. Knihovnice se spolupodílejí na širokém spektru kulturního života v obci a pracují se všemi věkovými skupinami obyvatel.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Automatizovaný knihovní systém byl aktualizován dodavatelskou firmou formou vzdálené správy. Do regionálního knihovního systému je napojeno 36 knihoven. V tomto počtu je zajištěno optimální využití automatizovaného systému v obsluhovaných knihovnách. Místní knihovna Vidonice je napojena na Verbis Knihovny Kryštofa Haranta v Pecce, pod kterou patří.

48 místních knihoven má na svých webových stránkách vystaven online katalog (v rámci budování celookresního souborného katalogu).

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2023

Díky účelnosti a úspornosti při nakládání s finančními prostředky určenými na fungování regionálních funkcí mohla Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně zajistit všechny služby v dostatečné míře i kvalitě. Velmi důležitou součástí je finanční podpora zřizovatelů knihoven, díky jejichž příspěvkům je možné poskytnout čtenářům malých knihoven rozmanitější nabídku titulů z výměnného fondu.

Pověřená knihovna splnila všechny úkoly a standardy dané smlouvou o regionálních funkcích i přesto, že se knihovna stěhovala do náhradních prostor. Současné prostory neumožňují pořádání vzdělávacích akcí, seminářů a porad knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven. Po dobu rekonstrukce budou podobné aktivity probíhat v ostatních knihovnách regionu.

Celostátní cenu Knihovna roku uděluje ministr kultury od roku 2003 jako výraz ocenění dlouhodobých zásluh o rozvoj knihovnictví v obcích nebo mimořádného přínosu k rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb. Královehradecký kraj a okres Jičín v kategorii Základní knihovna reprezentovala Místní knihovna Holovousy, která získala diplom za vynikající spolupráci s místními spolky, kreativní využití regionálních tradic pro rozvoj služeb knihovny a za inspirativní práci s dětskými čtenáři.

Zprávu sestavila: Helena Vejvarová, Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2023

Stejně jako v předchozích letech Městská knihovna Náchod i v roce 2023 pokračovala ve své činnosti tak, aby docházelo k poskytování kvalitních regionálních služeb všem zájemcům na území našeho regionu a aby se prostřednictvím nabízených služeb zvýšila úroveň knihovnické a informační činnosti i těch nejmenších knihoven.

Síť obsluhovaných knihoven zůstala stejná. Z důvodu nezájmu zřizovatele zůstává od konce roku 2016 pozastavena činnost Obecní knihovny Hynčice. I nadále platí, že obec nemá zájem knihovnu definitivně rušit. Mezi obsluhované knihovny patří i Odborná knihovna Oblastní nemocnice Náchod, která využívá výměnné fondy.

Na výkon regionálních funkcí přidělil Krajský úřad Královéhradeckého kraje knihovně dotaci ve výši 2 396 200 Kč, což je o 100 300 Kč více než v předchozím roce.

Na nákup výměnného fondu přispělo 48 zřizovatelů neprofesionálních knihoven částkou 384 686 Kč. To je o 593 Kč více než v předešlém roce. Část obcí zřizuje více knihoven (Studnice, Kramolna, Velichovky, Rychnověk, Provodov-Šonov, Nahořany a Zábrodí), proto je počet přispívajících obcí nižší než počet knihoven.

Některé obce vydávají značné částky na nákup literatury do fondu vlastní knihovny a služeb výměnných souborů využívají minimálně (Hoříčky, Chvalkovice, Adršpach). Tyto obce na nákup výměnného fondu nepřispívají.

Regionální služby v okrese zajišťovali v roce 2023 pracovníci s přepočteným úvazkem 2,65. Z toho bylo 1,8 úvazku metodika, 0,65 zpracování fondu a 0,2 úvazku řízení a ekonomika. Úvazek zůstal stejný jako v roce předchozím.

Knihovní služby byly objednány u čtyř profesionálních knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují). Tyto knihovny zajišťují tvorbu a distribuci výměnných souborů z prostředků dotace na regionální funkce i z prostředků přispívajících obcí a dále poradenskou a konzultační činnost pro základní knihovny provozované obcemi příslušných střediskových obvodů. Městská knihovna Jaroměř zajišťuje pro obecní knihovny svého obvodu i revize fondů. Revize ostatních neprofesionálních knihoven zajišťuje pověřená knihovna Náchod.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

- Konzultace byly podle potřeby poskytovány pracovníkům obsluhovaných knihoven i zřizovatelům těchto knihoven. Týkaly se především výběru knih z výměnného fondu, zpracování statistiky, dotačních programů pro knihovny, automatizace knihoven, soutěže

Knihovna roku Královéhradeckého kraje. Celkem bylo poskytnuto 73 konzultací. Další odpovědi na dotazy vedené telefonicky nebo e-mailem nejsou v počtu zohledněny, jedná se o velké množství kratších informací, které jsou poskytovány na vyžádání i z vlastní iniciativy.

- V roce 2023 se uskutečnilo 126 metodických návštěv, což jsou v průměru 2,1 návštěvy na jednu neprofesionální knihovnu. Metodické návštěvy se týkaly především rozvozu výměnného fondu, automatizace knihoven, aktualizace a revize fondu neprofesionálních knihoven, soutěží Vesnice roku a Knihovna roku Královéhradeckého kraje, přestěhování knihovny a zaučení nových knihovnic.
- Všem profesionálním i neprofesionálním knihovnám byla poskytnuta pomoc při sestavování statistických výkazů.
- Všem starostům byla předána informace jak k dotaci VISK, tak i k nové krajské dotaci na rekonstrukci a vybavení knihoven. Novou krajskou dotaci na modernizaci knihovny využily obce Studnice, Šonov u Broumova a Jestřebí. Se žádostí do VISKu pomohla pověřená knihovna knihovně v Křinicích, ve Vysokově, v České Čermné a v Adršpachu. Konzultace byly poskytnuty i knihovně ve Velichovkách a ve Stárkově.
- V roce 2023 byla k regionálnímu automatizovanému systému náchodské knihovny e-Verbis připojena knihovna v Novém Hrádku, která až dosud využívala svůj samostatný knihovní program.
- Díky dotaci VISK byla připojena knihovna ve Slatině nad Úpou a v Žernově do regionálního automatizovaného systému Tritius, který začala budovat středisková knihovna v Červeném Kostelci. Obě knihovny až dosud využívaly knihovní systém Clavius. Díky VISKu byla do regionálního automatizovaného systému Tritius střediskové knihovny v Novém Městě nad Metují nově připojena i knihovna v Nahořanech.
- Knihovně ve Stárkově, na Novém Hrádku a ve Žďárkách byla poskytnuta metodická pomoc při řešení prostorového vybavení. Realizace proběhne až v roce 2024.
- Městská knihovna Náchod spravuje a dál pravidelně aktualizuje oddíl Pro knihovny na svých webových stránkách (proknihovny.mknachod.cz). Jsou zde zveřejňovány aktuální informace z oboru, materiály pro práci v knihovnách, pozvánky na semináře a exkurze, výroční zprávy RF apod. Součástí je i adresář knihoven regionu Náchod.
- V rámci regionálních funkcí pomáhají střediskové knihovny svým neprofesionálním knihovnám se zakládáním a správou webových stránek. Většina těchto knihoven využívá šablonu webknihovny.cz. O vkládání informací a aktualit na webové stránky se ve většině případů stará metodik, protože samotní knihovníci nemají dostatek technických schopností a dovedností k jejich správě. Knihovníci, kteří projeví zájem si své stránky spravovat sami, byli v administraci stránek proškoleni.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

- Do 2. ročníku soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje Městská knihovna Náchod přihlásila Obecní knihovnu v Hejtmánkovicích. Další soutěžící knihovnou se pak na základě doporučení komise stala Knihovna Jaroslava Cíty ve Vysokově, která získala v soutěži Vesnice roku Cenu hejtmána za moderní knihovní a informační služby. Obě knihovny byly

co nejlépe připravovány na návštěvu hodnotící komise. Příprava byla zaměřena především na knihovní fond, webové stránky knihovny i prostory knihovny, byla poskytnuta pomoc s prezentací. Krajská komise po červnové návštěvě udělila knihovně v Hejtmánkovicích 2. místo a knihovně ve Vysokově 3. místo. Oběma knihovnám byla předána příslušná finanční odměna.

- Pro udělení titulu Knihovník roku 2023 byla do kategorie Knihovnice/Knihovník malé veřejné knihovny nominována paní Marie Nepovímová z Obecní knihovny Šonov. V kategorii Knihovnice/Knihovník veřejné knihovny ocenění získaly tři bývalé pracovnice Městské knihovny v Náchodě – Mgr. Ivana Votavová, Mgr. Blanka Nešetřilová a Irena Macurová.
- Průzkum spokojenosti uživatelů žádná knihovna neprovedla.
- Aktualizaci záznamů v centrálním adresáři knihoven si profesionální knihovny zajišťují samy podle aktuálních změn, nejméně však 1x ročně. Aktualizaci záznamů všech neprofesionálních knihoven provedla pověřená knihovna v dubnu.
- Do portálu Knihovny.cz byla k 31. 12. 2023 z naší oblasti připojena pouze Městská knihovna Jaroměř. Městská knihovna Náchod ani jiné profesionální knihovny v přípravách nepokročily.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V roce 2023 se uskutečnily dvě porady profesionálních knihoven. Květnová porada se uskutečnila v knihovně v České Skalici, prosincová pak v knihovně v Polici nad Metují.

Dále proběhlo ve střediskových obvodech 8 porad knihovníků neprofesionálních knihoven. Hlavními tématy bylo statistické vykazování, aktuální dění v oboru, dotační programy pro knihovny, práce se čtenáři, knižní novinky.

Pro pracovníky profesionálních i neprofesionálních knihoven uspořádala Městská knihovna v Náchodě tyto akce:

27. 3.	Setkání dětských knihovníků s ukázkovou besedou	16 účastníků	4 hodiny
31. 5.	Digitální knihovna SVK HK	12 účastníků	2 hodiny
6. 9.	Představení knižních a herních novinek od ALBI	16 účastníků	3 hodiny
20. 9.	Digitální knihovna SVK HK	14 účastníků	2 hodiny
20. 9.	Digitální knihovny – praktické vyhledávání	11 účastníků	2 hodiny
6. 10.	Exkurze knihovníků do Havlíčkova Brodu	28 účastníků	7 hodin

V roce 2023 proběhlo další setkání dětských knihovníků spojené s ukázkovou besedou. Uskutečnilo se tentokrát v červenokostecké knihovně, besedu pro děti z 2. třídy předvedla Hana Nováková. Po besedě proběhlo zhodnocení a výměna zkušeností. S těmito setkáními se bude určitě pokračovat i v příštím roce.

Městská knihovna Náchod využila nabídky kolegů z SVK HK a pozvala je, aby knihovníky na Náchodsku seznámili s digitalizací v knihovnách a důvody, proč je potřebná. Vysvětlili, čím jsou digitální knihovny užitečné a jak se plní daty. Následně představili Digitální

knihovnu SVK HK a Českou digitální knihovnu a ukázali možnosti, které tyto knihovny nabízejí. Toto školení bylo nejprve součástí porady vedoucích profesionálních knihoven, další se pak uskutečnilo v náhodské knihovně pro profesionální i neprofesionální knihovníky. Zájemci se pak mohli zúčastnit ještě navazujícího školení, které bylo uspořádáno v Městské knihovně v Jaroměři, kde proběhlo bližší seznámení s vybranými typy dokumentů v Digitální knihovně SVK HK a také se přítomní naučili vyhledávat tak, aby se sami snadno dostali k požadovaným informacím.

Zájem byl o představení knižních a herních novinek od společnosti ALBI, kterého se zúčastnili jak profesionální, tak i neprofesionální knihovníci.

S knihovníky městských i obecních knihoven byla zorganizována návštěva 33. knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě. Součástí programu byla i exkurze v Tiskárnách Havlíčkův Brod a prohlídka nové krajské knihovny.

2.4. Budování výměnných fondů

Stav výměnného fondu k 31. 12. 2023 je 102 307 knihovních jednotek. Roční přírůstek výměnného fondu za rok 2023 je 3 100 knihovních jednotek, úbytek je 4 992 knihovních jednotek. Vyřazována je zastaralá naučná literatura a beletrie.

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		1 162	71 487
z toho	první půjčení dokumentů	171	10 853
	prolongace	991	60 634

V roce 2023 bylo do 56 obsluhovaných knihoven rozvezeno 171 souborů s 10 853 knihovními jednotkami. V průměru tak bylo do každé knihovny dovezeno 193 knih. Obsluhované knihovny měly k dispozici ještě dalších 991 souborů s 60 634 svazky z minulých let.

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Pracovnice metodického oddělení ve spolupráci s jaroměřskou knihovnou provedly pravidelnou revizi celkem 6 480 knihovních jednotek, a to v šesti knihovnách (v obcích Horní Rybníky, Provodov, Rožnov, Šonov u Nového Města nad Metují, Vlkov a Zábrodí).

V knihovně na Novém Hrádku, ve Stárkově, v Rasoškách a ve Velké Jesenici byla provedena aktualizace fondu.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

O službu žádá z obsluhovaných knihoven nepožádala.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

- Metodická pomoc:
 - Ze tří vzdělávacích akcí, které byly v roce 2023 uspořádány, si účastníci odnesli řadu nápadů pro práci ve svých knihovnách.
 - Nové knihovnice ze Stárkova, které chtěly začít pracovat s dětskými čtenáři, navštívily knihovnu ve Studnici, kde s tím mají výborné zkušenosti. Knihovnice pak uspořádaly Noc s Andersenem.
 - Knihovna ve Vysokově se zapojila do projektu Bookstart. I tady knihovnice navštívila Studnici pro nasbírání inspirace.
 - Knihovnice z Vysokova se přišla podívat i na Bookstart do Náchoda.
- Praktická pomoc:
 - Knihovně na Kramolně byla poskytnuta pomoc s propagací tradiční vánoční výstavy.
 - Pro čtenáře knihovny ve Velkém Poříčí uspořádala pracovnice metodického oddělení dvě procházky po stopách Dannyho Smiřického.
 - Knihovně v Hejtmánkovicích byla na místě poskytnuta pomoc s akcí Knihobraní.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Do regionálního automatizovaného systému bylo v regionu zapojeno 26 knihoven. Ve středisku Náchod je 16 knihoven zapojeno v regionálním systému e-Verbis, v regionálním systému Tritius jsou zapojeny 4 knihovny ze střediska Nové Město nad Metují, 2 knihovny ze střediska Červený Kostelec a 4 knihovny ze střediska Jaroměř. V roce 2023 nebyl potřeba žádný speciální zásah.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2023

V regionu Náchod jsou regionální funkce poskytovány střediskovým systémem, který tu má dlouholetou tradici. Výhodou je blízkost malých knihoven ke střediskům, osobnější přístup k malým knihovnám, dlouhodobé budování vztahů a vazeb s knihovníky i zřizovateli.

Díky dotaci na výkon regionální funkce je možné všestranně rozvíjet knihovnickou činnost a regionální služby se tak stávají jasným přínosem v podpoře veřejných knihoven.

Nejocenenější službou jsou cíleně budované výměnné fondy pro využití v obecních knihovnách. Finanční podpora zřizovatelů neprofesionálních knihoven pak umožňuje budovat širší a pestřejší výměnný fond, který ve svém důsledku znamená možnost nabídnout čtenářům neprofesionálních knihoven větší a širší nabídku titulů.

Oblast
Kostelec n. Or.

Městská knihovna Kostelec nad Orlicí

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2023

Síť knihoven: 3 profesionální + 18 neprofesionálních + 4 pobočky profesionální knihovny + 1 pobočka neprofesionální knihovny na začátku roku 2023. Služby byly zajištěny výhradně z dotace na regionální funkce v celkové výši 684 950 Kč, z toho na nákup výměnných fondů bylo věnováno 86 721 Kč. Obce v naší oblasti na nákup výměnných fondů nepřispívají, ale historicky a velmi dlouho podporují nákup do vlastních fondů neprofesionálních knihoven. V roce 2023 nakoupily celkem za 188 973 Kč. Částka je za knihy, předplatné periodik a licence.

V průběhu roku 2023 byla zrušena knihovna Zdelov pro havarijní stav budovy, na kterou je demoliční výměr. Obec nemá žádný jiný prostor, kam by knihovnu umístila. Fond knihovny byl na žádost zastupitelstva obce odepsán a věnován knihovně v Olešnici, kde po revizi a aktualizaci fondu zbyla třetina knih.

K 31. 12. 2023 skončil metodik pověřené knihovny v Kostelci nad Orlicí.

Ve vyúčtování rozpočtu dotace 2023 došlo ke změnám nepřekračujícím podmínky dotace. Rozpočet na energie za nájemní prostor v Týništi nad Orlicí bude znám až během ročního zúčtování v prvním pololetí roku 2024.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Nejčastějším tématem poradenské činnosti bylo zavádění regionálního automatizovaného knihovního systému do knihoven a pomoc při sestavení webových stránek knihovny alespoň v rámci webových stránek obce. Webové stránky knihoven, které historicky nejsou součástí obce, jsou ve správě Městské knihovny Kostelec nad Orlicí a obsluhuje je metodik na pokyn knihovníka. AKS KOHA mají k dispozici všechny knihovny oblasti, je jen na rozhodnutí obecních úřadů, zda chtějí investovat do techniky – jakýkoli počítač s připojením, skenerem a případně tiskárnou. Vrbice, Albrechtice, Záměl a Borovnice jej používají dle statistického výkazu, který se zobrazuje v regionální části AKS. Bolehošť nemá celý fond zpracovaný. Nová Ves a Voděradý čekají na technické vybavení.

Informace o dotacích, akcích a vzdělávání jsou kromě informací na webových stránkách zasílány i e-mailem.

Stěhování a úprava knihovny začaly v Tutlekách v rámci oprav obecního úřadu, knihovna se přestěhuje do větší místnosti druhého patra budovy bez výtahu.

Obce neusilují nové prostory, ale opravují stávající.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

- Momentálně není žádná knihovna připravena na nominaci do krajské soutěže.
- V roce 2023 nebyla nominována žádná knihovnice na Knihovnici/Knihovníka roku.

- Průzkumy spokojenosti uživatelů v roce 2023 neproběhly v žádné knihovně. Na webových stránkách pověřené knihovny je v sekci Pro knihovny/Metodika pro knihovny náhled dotazníku, který lze po domluvě individuálně upravit dle potřeb dané knihovny.
- Do portálu Knihovny.cz není zapojena žádná knihovna v oblasti.
- V roce 2023 došlo k personálním změnám v MK Doudleby nad Orlicí: knihovnice odešla do důchodu a od 1. 1. 2024 nastoupila nová. MK Týniště nad Orlicí má novou pracovníci dětského oddělení.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Během roku 2023 nebyly organizovány hromadné vzdělávací akce a porady. Proškolení bylo realizováno individuálně. Nabídka školení byla prezentována na webových stránkách pověřené knihovny v sekci Pro knihovny/Akce, besedy a školení.

2.4. Budování výměnných fondů

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		63	4 187
z toho	první půjčení dokumentů	23	2 231
	prolongace	41	1 956

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Revize proběhly v knihovnách:

- Lípa nad Orlicí 3248/2837
- Nová Ves 1103/1103
- Voděradý a Vyhnance 3199/2976
- Zdelov 308/308
- Olešnice 788/150

Stavy dle revizních protokolů, fond knihovny Zdelov byl kompletně odepsán. Celkem bylo revidováno 8646 svazků.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Nákup knihovního fondu si obsluhované knihovny zajišťovaly samy – Tutleky, Záměl, Albrechtice, Borohrádek, Čermná, Lípa, Čestice, Svídnice, Voděradý. Knihy byly následně zpracovány v pověřené knihovně – katalogizace, označení a obalení. Tato služba byla poskytována v rámci regionálních funkcí. Borohrádek a Čermná nad Orlicí si fond zpracovávají samy.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Metodickou ani praktickou pomoc při realizaci kulturních, vzdělávacích a komunitních akcí žádná z obsluhovaných knihoven nevyužila.

Komunitní roli plní hlavně knihovna v Záměli, která uspořádala pro své čtenáře, děti a mládež místní školy a důchodce úctyhodných 38 akcí. Převážná většina byly výtvarné dílny, ale i kurzy pletení a malování, cestopisné přednášky a tradiční Noc s Andersenem.

Knihovna Kostecké Horky tradičně zajišťovala ples a dalších 5 komunitních akcí ve vesnici.

Knihovna Vrbice se tradičně podílela na všech akcích pořádaných ve vesnici a sama pořádala sraz přátel a rodáků.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Podporu zajišťuje pověřená knihovna pro 16 knihoven. Aktivně AKS používají pouze 4 knihovny, takže většina servisních akcí a zásahů bylo provedeno v těchto 4 knihovnách.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2023

Abychom zlepšili dostupnost služeb knihoven a informovanost obyvatel v oblasti, mají všechny knihovny webové stránky. Jejich aktualizaci zajišťuje metodik pověřené knihovny na základě informací od knihovníka. Dovybavili jsme pronajatý sklad knih v knihovně v Týništi nad Orlicí. Knihovny, které používají regionální systém Koha, mají snadný přístup ke svým statistickým výkazům a lépe se orientují i po revizích a aktualizacích svých fondů. V našem regionu jsou vesměs malé knihovny, takže největší zájem je o výměnné soubory. Devět neprofesionálních knihoven nakupuje nové knihy do svého fondu a z jejich strany je zájem o jejich zpracování.

Zprávu sestavila: Iva Havlová, Městská knihovna Kostelec nad Orlicí

Oblast **Knihovna Karla Poláčka v Rychnově**
Rychnov n. Kn. **nad Kněžnou**

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2023

Oblast Rychnov nad Kněžnou, Dobruška tvoří 48 základních knihoven, 2 pobočky a 4 profesionální knihovny okresu (Dobruška, Opočno, Vamberk, Rokytnice v Orl. horách). Ke změnám v počtu knihoven v roce 2023 nedošlo. Regionální služby byly personálně zajištěny takto: 1 úvazek – metodička neprofesionálních knihoven oblasti RK, 0,625 úvazku – pracovnice pro správu výměnných souborů, katalogizace, 0,375 úvazku – pracovník zajišťující pomocné knihovnické práce. V roce 2023 byla část mzdových nákladů a zákonného sociálního pojištění přesunuta na nákup knih, do ostatních služeb a cestovného z důvodu čerpání nemocenských.

V roce 2023 bylo doplněno celkem 1955 knih (1359 knih z krajské dotace, 540 knih z dotace obcí a 56 knih byly dary). Celkem bylo na rok 2023 uzavřeno s obcemi 33 smluv o poskytnutí příspěvku na nákup výměnných fondů.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Konzultační a poradenská činnost byla prováděna při návštěvách neprofesionálních knihovníků buď přímo na pracovištích profesionálních knihoven, nebo naopak návštěvou pracovníka profes. knihovny v obecních knihovnách dle možností. V roce 2023 bylo poskytnuto 204 konzultací a vykonáno 46 metodických návštěv. Ke konzultacím byl kromě jiného využíván i e-mail a předmětem byly nejen konzultace, ale také různé informace a pozvánky na akce pořádané knihovnami. Knihovníkům byly poskytovány aktuální informace z oblasti knihovnických a informačních služeb a praktická pomoc při řešení nejrůznějších odborných problémů v souvislosti s jejich knihovnou. Pomocníkem v této oblasti byl i knihovnicko-informační zpravodaj U nás, který vydává Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové ve spolupráci s ostatními knihovnami v kraji. Zpravodaj je výborným pomocníkem nejen pro malé knihovny, které zde najdou spousty rad a návodů právě z oblasti knihovnictví. Knihovnám byly pravidelně rozesílány plakáty na výstavy a akce pořádané dobrušskou a rychnovskou knihovnou, ale i dalšími knihovnami okresu. Nově připojenými knihovnami za rok 2023 v programu Tritius REKS jsou obecní knihovny v obcích Slatina nad Zdobnicí a Lično. Knihovna U Mokřinky v Mokřem získala ve VISK 3 finanční prostředky na obnovení technického vybavení.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Všechny knihovny provedly aktualizaci v centrálním adresáři. V roce 2023 neproběhl žádný cílený průzkum spokojenosti, neboť (dle sdělení knihovnic obecních knihoven) počet čtenářů a návštěvníků není tak vysoký a jejich požadavky se zaznamenávají průběžně.

V rámci 21. ročníku krajské soutěže Knihovna roku byla oceněna knihovna U Mokřinky v Mokřém. Dagmar Honsnejsmanová jako knihovnice se o knihovnu výborně stará, včetně pořádání kulturních akcí v obci, které knihovna zastřešuje.

V roce 2023 nebyl nikdo nominován na ocenění Knihovník/Knihovnice roku Královéhradeckého kraje.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

V roce 2023 pokračovala snaha zajistit vzdělávání knihovníků a jejich informovanost o aktuálním vývoji knihovnictví. V roce 2023 proběhly 3 porady (setkání). 19. ledna 2023 proběhlo povánoční setkání obecních knihoven střediska Vamberk. 20. dubna 2023 proběhla porada a setkání knihoven s profesionálními a neprofesionálními pracovníky, které se konalo v Městské knihovně Dobruška. Další porada se konala 24. 10. 2023 v Městské knihovně Karla Poláčka v Rychnově nad Kněžnou. Program byl zaměřen na financování RF, spolupráci na kulturních akcích, změny v zajišťování služeb a formou diskuse proběhla výměna zkušeností. Součástí setkání 24. října bylo proškolení ke statistice – „Vyplňování statistických výkazů v praxi“. Profesionální knihovny stále nabízejí možnost individuálního školení knihovníkům základních knihoven, které se snaží přizpůsobit potřebám i dopravní dostupnosti jednotlivých regionů. Informační gramotnost je na dobré úrovni a odvíjí se i od individuálních znalostí a schopností pracovníků malých knihoven. Mění se ale věková struktura dobrovolných knihovníků v neprofesionálních knihovnách: mladší a pracovní vytížení knihovníci zvládají základní obsluhu počítačů v knihovnách a nemají čas a zájem absolvovat různá školení. Všichni pracovníci obecních knihoven jsou průběžně proškolení a zvládají práci s počítačem a internetem.

19. září 2023 se konalo školení firmy Tritius pro profesionální knihovny a pro knihovny, které mají REKS nebo se ho chystají zavést. Cílem školení byly základy používání programu Tritius obecně, dále základy a používání Tritius REKS, školení bylo zakončeno konzultacemi k aktuálním otázkám. Další školení pro profesionální i obecní knihovny proběhlo 19. října 2023. První částí bylo školení Základy a používání facebooku nejen v knihovnách, ale i jak jej efektivně využívat při práci a v propagaci akcí knihoven. Druhá část školení byla zaměřena na digitalizaci knihoven. Cílem bylo představit možnosti digitalizace v kraji a ukázat, jaký přínos i pro menší knihovny má zpřístupnění digitálních knihoven v režimu DNNT. Podrobněji byla představena Digitální knihovna SVK HK, která je zaměřena na regionální knihy a periodika a obsahuje fond nejen knihovny samotné, ale i dalších knihoven kraje (vč. Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou). Školení bylo velkým přínosem, protože stručně ukázalo, jak s digitální knihovnou mohou knihovníci pracovat a využívat tento zdroj pro svoji práci i volný čas. Školiteli byli pracovníci oddělení digitalizace Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Školení mělo velký úspěch, protože bylo velmi srozumitelně vysvětleno, co to vlastně digitalizace knihoven je.

2.4. Budování výměnných fondů

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		365	21 971
z toho	první půjčení dokumentů	149	8 984
	prolongace	216	12 987

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

V roce 2023 proběhla revize v obecních knihovnách Bílý Újezd, Hroška, Lično a Roveň. Zrevidováno bylo celkem 8 450 svazků. Aktualizovaných svazků je 3 582.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Nebylo realizováno.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Kulturní, vzdělávací a komunitní akce v oblasti Rychnov nad Kněžnou a Dobruška jsou teprve v počátcích. Ne všechny knihovny mají možnost tyto aktivity provádět vzhledem k prostorovým možnostem. Metodické pomoci pověřené knihovny se dostalo všem knihovnám na našich pravidelných setkáních, kde se i knihovnice dělí o tipy na úspěšné akce a případně si doporučují osvědčené hosty. Příkladem komunitní knihovny jsou Hroška, Mokré, Podbřezí, České Meziříčí, Bačetín, Kvasiny. Prostorové vybavení hraje roli: většina obecních akcí se nekoná v knihovně (malý prostor), ale knihovna byla v rámci obce spolupřadatelem. Osobnost knihovníka je nezastupitelná především při kontaktu se čtenáři, na konání akcí se částečně podílí, ale nevykonává je osobně. V knihovně Peklo nad Zdobnicí proběhla v rámci metodické i praktické pomoci akce Setkání s knihou, které se zúčastnilo 12 čtenářů, kteří byli seznámeni s novinkami, ze kterých bylo přečteno několik ukázek. V knihovně Merklovice byla uspořádána akce u příležitosti dne otevřených dveří ve spolupráci s místním hasičským sborem. V rámci této akce byla vyhlášena soutěž Štrúdlování, děti si prošly cestu Svatého Martina, hasiči připravili občerstvení. Akce se zúčastnilo více než sto lidí.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

V roce 2023 nebyl potřeba žádný speciální zásah. Městská knihovna v Rychnově nad Kněžnou platí pravidelné čtvrtletní platby za poskytování softwarových služeb knihovního systému Tritius, který se vztahuje i na regionální funkce.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2023

Regionální funkce představují pro neprofesionální knihovnu jistotu v přísunu nových knih a dostupnosti povinné četby. Knihovny mají zajištěnou potřebnou oporu a poradenskou činnost. Střediskový systém je pro ně zárukou, že si pro výměnný soubor pojedou do svého střediska, které je pro ně dostupné, a přátelsky si vymění informace. Profesionální knihovny jsou vnímány jako rovnocenní spolupracující partneři. Zájem o regionální funkce ze strany speciálních knihoven nebyl zaznamenán. V oblasti Rychnov nad Kněžnou a Dobruška se zakládá výkon regionálních funkcí na spolupráci, knihovny v obcích pracují v rozdílných podmínkách, zřizovatelé k nim přistupují každý po svém. Měli bychom knihovny inspirovat a doporučovat jim nové postupy a metody, ale vlastní realizace vždy záleží na možnostech obce – zřizovatele. Bez regionálních funkcí by většina knihoven už pravděpodobně zanikla. Střediskový systém knihovnám vyhovuje a služby jsou pro ně dostupnější. V roce 2024 bude pověřená knihovna doporučovat a na setkáních dále propagovat brožuru „Rok v knihovně“, kterou vytvořila vedoucí Městské knihovny ve Vamberku.

Zprávu sestavila: Nad'a Kaločová, Knihovna Karla Poláčka v Rychnově nad Kněžnou

Oblast
Trutnov

Městská knihovna s regionálními funkcemi Trutnov

1. Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2023

Při zajišťování regionálních funkcí navazuje pověřená knihovna na dlouholetou praxi poskytování poradenské a konzultační činnosti, metodických návštěv, přípravy výměnných souborů a další podpory obsluhovaným knihovnám. V síti obsluhovaných knihoven ve srovnání s rokem 2022 ubyly 2 knihovny. Na rok 2023 poskytl Královéhradecký kraj na zajištění regionálních funkcí finanční prostředky ve výši 1 723 100 Kč. Dotace byla beze zbytku vyčerpána.

Personální zajištění zůstalo bez změn:

úvazek 1,00 – metodička

úvazek 0,05 – ředitelka

úvazek 0,40 – pracovnice akvizice

úvazek 0,10 – pracovnice ochrany a údržby knihovního fondu

úvazek 0,10 – pracovnice oddělení pro dospělé čtenáře

úvazek 0,05 – účetní

Na nákup knih do výměnných souborů přispělo 38 obcí celkovou částkou 139 600 Kč. Všem obcím bylo v listopadu odesláno do datových schránek vyúčtování a doporučeně poštou zaslána smlouva na další kalendářní rok. Smlouvy jsou na přání obcí buď dotační, nebo darovací.

2. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

2.1. Poradenská a konzultační činnost

Bylo uskutečněno 18 metodických návštěv. Týkaly se především řešení provozních záležitostí. Knihovníci z neprofesionálních knihoven si vyžadovali pomoc při odepisování a katalogizaci nových knih a aktualizaci webových stránek.

Poskytnutých konzultací bylo 195, byly uskutečněny telefonicky nebo e-mailem. Konzultace se nejčastěji týkaly dotazů souvisejících s knihovnickým programem a provozem knihovny. O tuto pomoc požádalo 40 knihoven.

Na webu pověřené knihovny je oddíl Informace pro knihovny <https://www.mktrutnov.cz/pro-knihovny/informace-pro-knihovny>.

Obecní knihovna v Dolní Kalné získala finanční prostředky na rekonstrukci knihovny z rozpočtu Královéhradeckého kraje. Zřizovateli byla metodičkou pověřené knihovny poskytnuta konzultace s odkazy na již zrekonstruované knihovny a na Metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven v MZK.

Všechny knihovny okresu jsou plně automatizovány, používají jednotný systém Tritius REKS a na svých webových stránkách nebo na stránkách obce mají vystaven online katalog svého fondu.

Metodička pomáhá s aktualizací webů neprofesionálním knihovnám. Všechny knihovny mají vlastní webové stránky nebo odkaz na ně na webu svého zřizovatele. Všechny mají online katalog svého fondu.

Web Pro knihovny je doplňován a aktualizován.

2.2. Hodnocení knihovnických činností

Centrální adresář pověřené knihovny a neprofesionálních knihoven každý rok aktualizuje metodička. Profesionální knihovny si údaje aktualizují samy.

Do soutěže Knihovna roku byla nominována Obecní knihovna v Kohoutově.

Průzkumy spokojenosti uživatelů neproběhly v žádné z našich knihoven.

Návštěvnost byla v porovnání s předchozími lety o něco vyšší. Nové čtenáře přilákala do knihovny možnost půjčování e-knih a audioknih.

V portálu Knihovny.cz jsou zapojeny knihovny MěK Trutnov a MěK Dvůr Králové nad Labem.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pro profesionální knihovny byly uskutečněny 2 porady. Součástí červnové porady bylo školení o možnostech Digitální knihovny SVK Hradec Králové a přístupu do databáze DNNT. Přednášející byli z oddělení digitalizace SVK HK. Součástí porady konané v prosinci byl seminář s názvem Akviziční portál. Pan Martin Lipert představil akviziční portál Team Library. Ten nabízí výběr a nákup knih od několika dodavatelů na jednom místě. Na několika příkladech ukázal postup při objednávání knih a výhody aplikace. Portál je vhodný zejména pro menší knihovny, které nedosáhnou u běžných dodavatelů na vyšší rabat.

V červnu se pro knihovníky okresu konal workshop na téma Čtenářský los: účastníci měli za úkol uhodnout titulní stránky knih. Ve druhé části workshopu s názvem Čtenářská SMS bylo úkolem vybrat v knihovně jakoukoliv knihu a vyplnit k ní předložený pracovní list (lektorkou byly Helena Vejvarová z MěK Jičín).

2.4. Budování výměnných fondů

Nákup knih a aktualizace výměnných souborů probíhá bez problémů.

Vyřazené knihy jsou nabízeny profesionálním knihovnám okresu k doplnění či výměně za opotřebované výtisky. Této možnosti využily knihovny Dvůr Králové nad Labem, Hostinné a Úpice. Obce bez vlastní knihovny Horní Malá Úpa a Libňatov využily nabídku vyřazených knih do svých knihobudek.

		Soubory	Svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		732	50 055
z toho	první půjčení dokumentů	280	18 139
	prolongace	480	31 916

2.5. Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Provedeno bylo 7 plánovaných revizí, zrevidováno bylo celkem 13 400 knihovních jednotek. Během všech revizí proběhla aktualizace fondu, zodpovězeny byly dotazy knihovníků, týkající se jejich práce.

2.6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Pro 19 knihoven okresu, které si nakoupily dokumenty z vlastních prostředků do fondů svých knihoven, byly zpracovány 1 053 k. j.

2.7. Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

Knihovnám byla během roku poskytnuta metodická pomoc při realizaci jejich kulturních a vzdělávacích aktivit (jako například Bookstart, Noc s Andersenem). Žádná knihovna o praktickou pomoc neprojevila zájem.

Dobrovolné pracovníky na pořádání svých akcí využila MěK v Úpici a ve Dvoře Králové nad Labem.

Profesionální knihovny okresu pořádají besedy o literatuře a lekce informačního vzdělávání, cestopisné a literární přednášky. Tyto akce pořádá i řada neprofesionálních knihoven.

Všechny profesionální knihovny spolupracují s místními školami, kterým nabízejí literární besedy a lekce informačního vzdělávání, kreativní dílny pro ženy, velmi oblíbené byly cestopisné přednášky a přednášky týkající se trutnovského regionu (například: Horské boudy v Krkonoších, Krkonošští rodáci).

Neprofesionální knihovny, v jejichž obci je mateřská nebo základní škola, rovněž spolupracují s místními školami. Některé uspořádaly Noc s Andersenem a byly zapojeny do Bookstartu, pro seniory pak uspořádaly cestopisné přednášky. V některých obcích na pořádání akcí pro veřejnost nejsou prostory nebo personální kapacity. Knihovníci, kteří pracují ještě na plný úvazek ve své profesi, z časových důvodů akce nezvládnou organizovat. Plní pouze funkci vesnické knihovny jako půjčovny knih.

Pracovnice dětského oddělení pověřené knihovny se 12. 5. 2023 zúčastnily Dne pro rodinu. Smyslem účasti byla propagace knihovny, jaké nabízí služby, akce pro veřejnost. O stánek knihovny byl mezi veřejností velký zájem.

2.8. Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Servis automatizovaného knihovního systému nevyžadovala v roce 2023 žádná knihovna. Knihovny mají data uložena na serverech poskytovatele svých systémů.

3. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2023

Dotace na podporu výkonu regionálních funkcí umožňuje zajistit dostupnost veřejných knihovních a informačních služeb i v těch nejmenších obcích. Mezi nejvíce využívané služby patří distribuce výměnných fondů, poradenství, pomoc při revizích a aktualizacích knihovního fondu. Byl zaznamenán rostoucí zájem o půjčování audioknih.

Zprávu sestavila: Blanka Maňhalová, Městská knihovna s regionálními funkcemi Trutnov

Statistiky Výkony a financování RF – krajský sumář

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2023
1	Královéhradecký kraj	
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	6
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	17,49
4	Počet obsluhovaných knihoven	380
5	Poradenská a konzultační činnost	
6	počet obslužených knihoven	345
7	počet poskytnutých konzultací	1 337
8	počet metodických návštěv	582
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01	
10	počet obslužených knihoven	355
11	počet zpracovaných statistických výkazů	371
12	Vzdělávání knihovníků, semináře	
13	počet obslužených knihoven	166
14	počet všech vzdělávacích akcí	97
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci výkonu RF	40
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	1
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	6
18	počet všech účastníků	1 092
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	701
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	13
21	z toho (z ř.19): počet účastníků akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	81
22	počet všech vyučovacích hodin	330
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	166
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	26
25	Porady	
26	počet obslužených knihoven	160
27	počet akcí	34
28	počet účastníků	396
29	Praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit	
30	Počet obslužených knihoven	9
31	Počet akcí, zásahů	12
32	Pomoc při revizi a aktualizaci KF	
33	počet obslužených knihoven	63
34	z toho počet revidovaných knihoven	53
35	počet revidovaných knihovnických jednotek	87 435
36	počet aktualizovaných knihovnických jednotek	88 743
37	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF	
38	počet obslužených knihoven	0
39	počet nakoupených knihovnických jednotek	0
40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF	
41	počet obslužených knihoven	35
42	počet zpracovaných knihovnických jednotek	1 607
43	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)	
44	stav výměnného fondu k 31. 12. daného roku	357 561
45	roční přírůstek VF	12 149
46	roční úbytek VF	16 303
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	6 858
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obce	5 172
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dary	119
50	Cirkulace VF	
51	počet obslužených knihoven	292
52	počet expedovaných souborů	1 247
53	počet svazků v souborech	77 708

54	Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)	
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu AKS	118
56	počet akcí, zásahů	86
57	Doprava v rámci výkonu RF	
58	počet obslužených knihoven	260
59	počet ujetých km	11 426
60	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven	
61	(pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2023
62	Královéhradecký kraj	
63	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	6
64	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	2 043 592,78
65	z toho : nákup knihovního fondu	1 793 153,12
66	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	222 023,22
67	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0,00
68	Cestovné (číslo účtu 512)	67 291,60
69	Ostatní služby (číslo účtu 518)	859 894,04
70	z toho : doprava	37 897,60
71	z toho : servis AKS	195 960,36
72	z toho : nákup licence na el. zdroje	45 502,00
73	z toho : nákup knihovnických služeb	476 735,28
74	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	5 302 980,00
75	z toho : platy zaměstnanců	5 297 980,00
76	z toho : ostatní osobní náklady	5 000,00
77	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	1 782 038,00
78	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	206 598,36
79	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	10 832,00
80	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 64, 66 - 69, 74, 77 -79)	0,00
81	Provozní náklady celkem (součet ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 80)	10 495 250,00
82	Investiční náklady	0,00
83	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 81 a 82)	10 495 250,00
84		
85	Přidělená dotace (krajská)	10 495 250,00
86	Vráceno	0,00
90		
91	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní	
92	prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2023
93	Náklady	1 758,63
94	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	1 758,63
95	z toho: na nákup knihovního fondu*	138,63
96	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	1 765 564,90
97	z toho : platy zaměstnanců	1 574 509,90
98	z toho: ostatní osobní náklady	191 055,00
99	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	550 278,83
100	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 94, 96, 99)	371 303,00
101	Provozní náklady celkem (součet ř. 94, 96, 99, 100)	2 688 905,36
102	Investiční náklady	0,00
103	Náklady celkem (součet ř. 101 + 102)	2 688 905,36
104		
105	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování **	0,00
106	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	0,00
107	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	0,00
108		
109	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu	
110	(mimo prostředky určené na RF)***	Rok 2023
111	Celkové částky, které knihovny získaly v daném roce	722 568,00
112	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	722 568,00
113	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00
114		
115	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****	
116	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	236
117	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	1 454 562,00

Statistiky

Výkony a financování RF – přehled za obsluhované oblasti

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2023		Formulář výkazu schválený NK Praha							
1	Kraj	Královéhradecký	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov	
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)										
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	17,49	4,54	12,95	2,90	2,60	2,65	1,10	2,00	1,70	
4	Počet obsluhovaných knihoven	380,00	6	374,00	92	76	79	26	54	47	
5	Poradenská a konzultační činnost										
6	počet obslužených knihoven	345,00	4	341	92	76	58	22	53	40	
7	počet poskytnutých konzultací	1 337,00	4	1 333	588	220	73	53	204	195	
8	počet metodických návštěv	582,00	13	569	265	88	126	26	46	18	
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01										
10	počet obslužených knihoven	355,00	0	355	89	72	68	26	53	47	
11	počet zpracovaných statistických výkazů	371,00	0	371	92	75	70	27	54	53	
12	Vzdělávání knihovníků, semináře										
13	počet obslužených knihoven	166,00	46	120	14	35	29	0	23	19	
14	počet všech vzdělávacích akcí	97,00	43	54	6	36	6	0	3	3	
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	40,00	15	25	6	7	6	0	3	3	
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	1,00	1	0	0	0	0	0	0	0	
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komu	6,00	1	5	0	2	3	0	0	0	
18	počet všech účastníků	1 092,00	608	484	59	274	97	0	35	19	
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	701,00	384	317	59	121	97	0	21	19	
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	13,00	13	0	0	0	0	0	0	0	
21	z toho (z ř. 19): počet účastníků akcí na podporu vzdělávacích, kul	81,00	13	68	0	8	60	0	0	0	
22	počet všech vyučovacích hodin	330,00	199	131	19	77	20	0	7	8	
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	166,00	85	81	19	27	20	0	7	8	
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzdělávačíc	26,00	6	20	0	6	14	0	0	0	
25	Porady										
26	počet obslužených knihoven	160,00	18	142	8	12	68	0	38	16	
27	počet akcí	34,00	11	23	6	2	10	0	3	2	
28	počet účastníků	396,00	130	266	67	19	114	0	48	18	
29	Praktická podpora vzd., kult. komunitních aktivit										
30	Počet obslužených knihoven	9,00	0	9	0	4	3	0	2	0	
31	Počet akcí, zásahů	12,00	0	12	0	6	4	0	2	0	
32	Pomoc při revizí a aktualizaci KF										
33	počet obslužených knihoven	63,00	0	63	22	12	10	7	5	7	
34	z toho počet revidovaných knihoven	53,00	0	53	21	8	6	6	5	7	
35	počet revidovaných knihovnických jednotek	87 435,00	0	87 435	48 524	1 935	6 480	8 646	8 450	13 400	
36	počet aktualizovaných knihovnických jednotek	88 743,00	0	88 743	51 449	2 684	10 254	7 374	3 582	13 400	
37	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF										
38	počet obslužených knihoven	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	
39	počet nakoupených knihovnických jednotek	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	

40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF									
41	počet obslužených knihoven	35,00	0	35	0	10	0	6	0	19
42	počet zpracovaných knihovních jednotek	1 607,00	0	1 607	0	185	0	369	0	1 053
43	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)									
44	stav výměnného fondu k 31.12. 2022	357 561,00	0	357 561	88 831	41 292	102 307	17 578	50 498	57 055
45	roční přírůstek VF	12 149,00	0	12 149	2 299	1 986	3 100	363	1 955	2 446
46	roční úbytek VF	16 303,00	0	16 303	3 788	2 748	4 992	1 553	1 169	2 053
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkci	6 858,00	0	6 858	1 097	520	1 653	363	1 359	1 866
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obce	5 172,00	0	5 172	1 202	1 466	1 384	0	540	580
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dar	119,00	0	119	0	0	63	0	56	0
50	Cirkulace VF									
51	počet obslužených knihoven	292,00	0	292	79	63	56	14	43	37
52	počet expedovaných souborů	1 247,00	0	1 247	397	227	171	23	149	280
53	počet svazků v souborech	77 708,00	0	77 708	23 825	13 676	10 853	2 231	8 984	18 139
54	Servis automatizovaného knihovního systému									
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu	118,00	0	118	33	47	22	16	0	0
56	počet akcí, zásahů	86,00	0	86	19	15	0	52	0	0
57	Doprava v rámci výkonu RF									
58	počet obslužených knihoven	260,00	1	259	86	65	55	0	53	0
59	počet ujetých km	11 426,00	119	11 307	3 793	2 624	3 220	0	1 670	0
60	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven			Formulář výkazu schválený NK Praha						
61	(pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2023								
62	Kraj	Královéhradecký	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
63	Název knihovny									
64	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	2 043 592,78	0,00	2 043 592,78	390 812,00	216 273,14	499 726,00	88 660,00	290 997,00	557 124,64
65	z toho : nákup knihovního fondu	1 793 153,12	0,00	1 793 153,12	379 829,00	130 000,00	457 659,00	86 721,00	284 638,00	454 306,12
66	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	222 023,22	0,00	222 023,22	0,00	91 549,22	71 439,00	3 656,00	0,00	55 379,00
67	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
68	Cestovné (číslo účtu 512)	67 291,60	0,00	67 291,60	30 624,00	11 902,60	6 078,00	9 617,00	4 335,00	4 735,00
69	Ostatní služby (číslo účtu 518)	859 894,04	0,00	859 894,04	184 535,00	139 456,68	284 632,00	60 054,00	110 299,00	80 917,36
70	z toho : doprava	37 897,60	0,00	37 897,60	0,00	33 579,60	0,00	0,00	4 318,00	0,00
71	z toho : servis AKS	195 960,36	0,00	195 960,36	0,00	82 956,00	0,00	31 944,00	22 356,00	58 704,36
72	z toho : nákup licence na el. zdroje	45 502,00	0,00	45 502,00	1 400,00	0,00	43 102,00	0,00	1 000,00	0,00
73	z toho : nákup knihovnických služeb	476 735,28	0,00	476 735,28	178 963,28	0,00	214 897,00	9 975,00	72 900,00	0,00
74	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	5 302 980,00	0,00	5 302 980,00	1 281 736,00	1 079 000,00	1 132 858,00	382 526,00	685 026,00	741 834,00
75	z toho : platy zaměstnanců	5 297 980,00	0,00	5 297 980,00	1 281 736,00	1 074 000,00	1 132 858,00	382 526,00	685 026,00	741 834,00
76	z toho : ostatní osobní náklady	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
77	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	1 782 038,00	0,00	1 782 038,00	433 224,00	362 600,00	380 842,00	129 605,00	231 539,00	244 228,00
78	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	206 598,36	0,00	206 598,36	50 569,00	56 718,36	20 625,00	0,00	39 804,00	38 882,00
79	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	10 832,00	0,00	10 832,00	0,00	0,00	0,00	10 832,00	0,00	0,00
80	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 79)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
81	Provozní náklady celkem (součet ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 80)	10 495 250,00	0,00	10 495 250,00	2 371 500,00	1 957 500,00	2 396 200,00	684 950,00	1 362 000,00	1 723 100,00
82	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
83	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 81 a 82)	10 495 250,00	0,00	10 495 250,00	2 371 500,00	1 957 500,00	2 396 200,00	684 950,00	1 362 000,00	1 723 100,00
84										
85	Přidělená dotace (krajská)	10 495 250,00	0,00	10 495 250,00	2 371 500,00	1 957 500,00	2 396 200,00	684 950,00	1 362 000,00	1 723 100,00
86	Vráceno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

91	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2023	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
93	Náklady za rok	1 758,63	0,00	1 758,63	1 620,00	0,00	0,00	0,00	0,00	138,63
94	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	1 758,63	0,00	1 758,63	1 620,00	0,00	0,00	0,00	0,00	138,63
95	z toho: na nákup knihovního fondu*	138,63	0,00	138,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	138,63
96	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	1 765 564,90	1 765 564,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
97	z toho : platy zaměstnanců	1 574 509,90	1 574 509,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
98	z toho: ostatní osobní náklady	191 055,00	191 055,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
99	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	550 278,83	550 278,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
100	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 94, 96, 99)	371 303,00	371 303,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
101	Provozní náklady celkem (součet ř. 94, 96,99,100)	2 688 905,36	2 687 146,73	1 758,63	1 620,00	0,00	0,00	0,00	0,00	138,63
102	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
103	Náklady celkem (součet ř. 101 + 102)	2 688 905,36	2 687 146,73	1 758,63	1 620,00	0,00	0,00	0,00	0,00	138,63
104				0,00						
105	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
106	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
107	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
108										
109	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu (mimo prostředky určené na RF)***	Rok 2023	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
111	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2023	722 568,00	0,00	722 568,00	722 568,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
112	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	722 568,00	0,00	722 568,00	722 568,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
113	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
114										
115	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****									
116	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	236,00	0	236	60	57	48	0	33	38
117	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	1 454 562,00	0,00	1 454 562	411 500,00	385 585,00	384 686,00	0,00	133 191,00	139 600,00

* Nevykazují se zde finance od obcí na nákup VF, ty se uvádí v řádce 117

** Řádek 106 a 107 vyplňují jen ty PK a KK, v jejichž obvodu obce přispívají na nákup KF pro své knihovny (viz činnost v ř. 37 a ř. 40)

*** Řádky 112 a 113 vyplňují ty knihovny, které získaly v rámci krajských grantových programů dotace na rozvoj a činnost mimo program RF: v řádce 112 jsou uvedeny dotace z **jakéhokoliv** krajského grantového programu, které knihovna získala v řádce 113 jsou uvedeny dotace z krajského grantového programu, které knihovna získala a který byl krajem vyhlášen **výhradně** na podporu knihoven a není součástí financí na RF.

**** Řádky 116 a 117 vyplňují ty PK a KK, v jejichž obvodě přispívají obce i na nákup do výměnného fondu (viz. výměnné fondy v ř. 48)

	Sumář bez krajské knihovny	2023	2022	porovnání 2023/2022
4	Počet obsluhovaných knihoven	374	374	0
5	Poradenská a konzultační činnost			
6	počet obslužených knihoven	341	349	-8
7	počet poskytnutých konzultací	1 333	1 508	-175
8	počet metodických návštěv	569	645	-76
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01			
10	počet obslužených knihoven	355	354	1
11	počet zpracovaných statistických výkazů	371	371	0
12	Vzdělávání knihovníků, semináře			
13	počet obslužených knihoven	120	103	17
14	počet všech vzdělávacích akcí	54	63	-9
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	25	29	-4
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	0	5	-5
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	5	20	-15
18	počet všech účastníků	484	497	-13
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	317	322	-5
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	0	33	-33
21	z toho (z ř.19): počet účastníků akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních	68	212	-144
22	počet všech vyučovacích hodin	131	163	-32
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	81	97	-16
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzdělávacích, kult. a komun	20	65	-45
25	Porady			
26	počet obslužených knihoven	142	155	-13
27	počet akcí	23	23	0
28	počet účastníků	266	236	30
29	Praktická podpora vzd., kult. komunitních aktivit			
30	Počet obslužených knihoven	9	12	-3
31	Počet akcí, zásahů	12	18	-6
32	Pomoc při revizi a aktualizaci KF			
33	počet obslužených knihoven	63	60	3
34	z toho počet revidovaných knihoven	53	44	9
35	počet revidovaných knihovnických jednotek	87 435	41 542	45 893
36	počet aktualizovaných knihovnických jednotek	88 743	39 827	48 916
37	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF			
38	počet obslužených knihoven	0	0	0
39	počet nakoupených knihovnických jednotek	0	0	0
40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF			
41	počet obslužených knihoven	35	36	-1
42	počet zpracovaných knihovnických jednotek	1 607	1 598	9
43	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)			
44	stav výměnného fondu k 31.12. 2022	357 561	361 715	-4 154
45	roční přírůstek VF	12 149	12 923	-774
46	roční úbytek VF	16 303	12 039	4 264
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	6 858	7 444	-586
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obce	5 172	5 320	-148
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dary	119	159	-40
50	Cirkulace VF			
51	počet obslužených knihoven	292	310	-18
52	počet expedovaných souborů	1 247	1 208	39
53	počet svazků v souborech	77 708	74 451	3 257
54	Servis automatizovaného knihovnického systému			
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu	118	98	20
56	počet akcí, zásahů	86	132	-46
57	Doprava v rámci výkonu RF			
58	počet obslužených knihoven	259	260	-1
59	počet ujetých km	11 307	13 120	-1 813

Poradenská a konzultační činnost

Metodické návštěvy, konzultace a další formy poradenské činnosti jsou tradiční komunikační cestou mezi pověřenými a obsluhovanými knihovnami. Poradenskou službu (metodických návštěv a odborných rad s časovou dotací nad 30 minut pracovního času) využilo 91 % obsluhovaných knihoven, což je obdobné procento jako v předešlém roce (93 %), velký objem dotazů kratšího rozsahu se ovšem neevduje.

Odborné rady a komunikace s knihovníky, které probíhaly často i z vlastní iniciativy metodiků, se obvykle týkaly zpracování statistických výkazů, žádostí o dotace VISK, dotačních programů pro knihovny, jednání s obecními úřady o uzavření smluv o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnných fondů, automatizovaných systémů, konzultací k projektu Bookstart a soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje.

Oblast Pověřená knihovna	Metodické návštěvy 2023	Návštěvy na 1 obsluhovanou knihovnu*	Konzultace 2023	Konzultace na 1 obsluhovanou knihovnu
Hradec Králové	265	2,9	588	6,4
Jičín	88	1,2	220	2,9
Náchod	126	1,6	73	0,9
Kostelec n. Orlicí	26	1,0	53	2,0
Rychnov n. Kněžnou	46	0,9	204	3,8
Trutnov	18	0,4	195	4,2
Celkem	569	1,5	1 333	3,6

* Indikátor standardu regionálních funkcí k metodickým návštěvám: 2 metodické návštěvy ročně v každé knihovně.

Prostorové a technické vybavení knihoven

V prosinci roku 2022 vyhlásil Královéhradecký kraj v Programu obnovy venkova dotační program Modernizace prostorového vybavení knihoven na obnovu vnitřního mobiliáře knihoven, modernizaci vnitřních a vnějších prostor a vybavení. Lhůta pro podávání žádostí o dotaci byla do 25. ledna 2023 a bylo podáno celkem dvanáct dotačních žádostí. Knihovnám byla poskytnuta dotace ve výši 1 162 000 Kč.

Vyhlášením dotačního programu bylo naplněno opatření z Koncepce rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2019–2023. Konkrétně se jedná o opatření z Priority 3 Prostory a vybavení knihoven: finančně podporovat investiční projekty knihoven v regionu – vytvořit nový krajský dotační program zaměřený na modernizaci interiérů a technického vybavení veřejných knihoven v obcích do 3 000 obyvatel.

Přehled podaných dotačních žádostí:

Regionální funkce 2023

Název žadatele	Název projektu	Celkové výdaje projektu	Požadavek na dotaci celkem	Dotace – zaokr. na tis. Kč dolů
obec Lužec nad Cidlinou	Revitalizace knihovny Lužec nad Cidlinou	391 100,00 Kč	195 550,00 Kč	166 000 Kč
obec Dolní Kalná	Komplexní rekonstrukce komunitní knihovny v Dolní Kalné	530 137,00 Kč	200 000,00 Kč	160 000 Kč
obec Kosičky	Modernizace Obecní knihovny v Kosičkách	586 782,29 Kč	200 000,00 Kč	160 000 Kč
obec Kvasiny	Modernizace prostorového vybavení knihovny v Kvasínách	401 134,36 Kč	200 000,00 Kč	160 000 Kč
obec Jestřebí	Modernizace knihovny Jestřebí	363 264,78 Kč	181 500,00 Kč	154 000 Kč
obec Studnice	Nové vybavení knihovny ve Studnici	325 000,00 Kč	162 500,00 Kč	130 000 Kč
obec Černilov	Čtenářský sál	326 000,00 Kč	163 000,00 Kč	130 000 Kč
obec Blešno	Revitalizace Obecní knihovny v Blešně	131 370,00 Kč	65 000,00 Kč	52 000 Kč
obec Šonov	Rekonstrukce a vybavení OÚ, knihovny a společenské místnosti v obci Šonov	121 271,00 Kč	60 600,00 Kč	50 000 Kč
obec Skuhrov nad Bělou	Sanace stěn v knihovně, nákup regálů	123 831,40 Kč	61 915,70 Kč	0 Kč
obec Hoříněves	Modernizace dětského oddělení v Obecní knihovně Hoříněves	106 000,00 Kč	53 000,00 Kč	0 Kč
město Pilníkov	Snížení nákladů na vytápění knihovny a rozšíření mobiliáře	111 200,00 Kč	55 600,00 Kč	0 Kč

Webové stránky obsluhovaných knihoven

Pro zakládání a aktualizace webových stránek obsluhovaných knihoven je v Královéhradeckém kraji využíváno metodické doporučení *Webové stránky malých knihoven*. Zájem ze strany vesnických knihoven o provozování vlastního webu se zvyšuje pozvolna, stále zůstává přibližně třetina knihoven bez vlastní webové prezentace nebo odpovídající prezentace na stránkách obce. Pokrok je vidět v lepším obsahu a aktuálnosti stávajících webů, což je výsledek praktické i metodické pomoci pověřených knihoven. Metodici se věnovali stránkám knihoven, jejich aktualizaci i zprovoznění nových online katalogů v rámci regionálních systémů. Pro webové stránky využívá mnoho neprofesionálních knihoven šablonu webknihovny.cz, o kterou se stará Knihovna města Hradce Králové.

Publikační činnost a weby Pro knihovny

Krajská knihovna vydávala již 33. ročník knihovnického zpravodaje *U nás*, který je v tištěné podobě dostupný všem obsluhovaným knihovnám kraje. Zpravodaj přinášel informace k tématu *Knihovna – místo setkávání: Stavte se, bavte se*. Propagoval příklady dobré praxe v rubrikách *Šumné knihovny*, *Naše téma*, *Prostory* a *Vybavení knihoven*. Celkem vyšla 4 čísla zpravodaje.

Významnou pomůckou pro komunikaci s knihovníky obsluhovaných knihoven jsou specializované webové stránky *Pro knihovny*, na kterých pověřené knihovny zveřejňují metodické materiály pro práci v knihovnách, pozvánky na semináře a exkurze, tipy na online

vzdělávání a aktuální informace z oboru. Například na stránkách Knihovny města Hradce Králové Pro knihovny <https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/momo-aneb-mozkova-mozaika> vznikl samostatný rozcestník Umělá inteligence a rozcestník Kritické myšlení, mediální vzdělávání, kybernetická bezpečnost, fake news.

Realizace propagační kampaně

Krajská propagační kampaň byla zaměřena na knihovny jako místo setkávání a měla motto „Stavte se, bavte se“. V rámci kampaně proběhly různé přednášky, semináře, kurzy a školení. V krajské knihovně se například uskutečnil cyklus Enjoy the Library! nejen pro zahraniční studenty, ale i pro všechny zájemce o angličtinu. První akcí bylo studentské divadelní představení spolku „The Gypsywood Players“ katedry anglistiky Masarykovy univerzity, které uvedlo hru Williama Shakespeara, The Comedy of Errors. Další úspěšnou akcí byla Noc vědců na téma tajemství, kterou navštívilo více než 400 zájemců.

Informace o kampani byly k dispozici na webových stránkách SVK HK.

Celostátní kampaň s tématem mediálního vzdělávání se odrazila v zaměření mnohých akcí uspořádaných v knihovnách celého kraje. Například knihovna v Urbanicích uskutečnila přednášku o kyberbezpečnosti. Knihovna v Předměřicích nad Labem uspořádala lekce informačních technologií – práce s online katalogem. Knihovna v Černilově na webu nabízí ke stažení brožuru Mediální gramotnost v knihovnách.

Na závěr roku byla uspořádána 10. královéhradecká knihovnická konference se dvěma tématy: Knihovna – místo setkávání a Vzdělávání v knihovnách. V programu byly příspěvky jak ke kampani roku 2023, tak i s tématy kampaně roku 2022, která se věnovala vzdělávání v knihovnách.

Konference se konala v prostorách Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové a pro zájemce byla dostupná pomocí živého streamu. Účastnilo se jí 67 knihovníků z Královéhradeckého kraje a 8 knihovníků mimo kraj. Možnosti sledovat konferenci online využilo 12 knihovníků, z toho nejvzdálenější živě sledující byli z Czech Association AMKE v Athénách v Řecku.

Hodnocení knihovnických činností, soutěže a propagace

Odevzdání statistických výkazů, výročních zpráv, analýz a dat do benchmarkingu proběhlo v termínu podle celostátních metodik. Neprofesionálním knihovnám byla poskytnuta potřebná odborná pomoc. Vyhodnocení standardu pro dobrou knihovnu a roční souhrn informací o vývoji knihoven byly publikovány v ročence Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2022. Hodnocení knihoven podle výkonů bylo využíváno pro informování zřizovatelů, pro nominace do knihovnických soutěží.

Knihovnické soutěže a ocenění

Uskutečnil se druhý ročník soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje, kterou vyhlásil Královéhradecký kraj ve spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové a SKIP 08. Vyhlášení výsledků a ocenění nejlepší knihovny Královéhradeckého kraje roku proběhlo v říjnu na čtrnáctém slavnostním knihovnickém večeru ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové. Soutěž vyhrála Místní knihovna Holovousy a obdržela finanční dar ve výši 50 000 Kč.

V roce 2023 proběhlo v rámci slavnostního knihovnického večera první oceňování vítězů soutěže MARK na půdě SVK HK. Soutěž MARK vyhláší SKIP už 14. rokem, ale poprvé byli oceněni mladí knihovníci na regionální úrovni.

V soutěži Městská knihovna roku 2023 v těžké konkurenci velkých knihoven z celé republiky úspěšně postoupila Městská knihovna Nový Bydžov do 2. kola a v srpnu se představila hodnotící komisi.

Průzkumy spokojenosti uživatelů

Podle standardu je doporučeno provádět průzkumy spokojenosti jednou za 5 let; v roce 2023 proběhl průzkum spokojenosti v Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně. Průzkumy v neprofesionálních knihovnách se objevují zřídka, ani zřizovatelé těchto knihoven o to neprojeví zájem. Například v okrese Hradec Králové byl ve všech profesionálních knihovnách realizován průzkum spokojenosti uživatelů v roce 2019 a další je naplánován na rok 2024.

Vzdělávání knihovníků, porady

V roce 2023 se uskutečnilo 97 akcí, z toho 40 v rámci regionálních funkcí, část vzdělávání v krajské knihovně byla podpořena dotací VISK. Pro knihovníky byl připraven šestidenní cyklus Základního knihovnického kurzu od 11. 4. 2023 do 16. 5. 2023. Kurzu se zúčastnilo 18 knihovníků našeho kraje a úspěšně ho ukončilo 17 knihovníků. Vzhledem k velkému zájmu se s kurzem počítá i v roce 2024.

Vzdělávání se věnovaly i pověřené knihovny – v Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně se uskutečnilo nejvíce vzdělávacích akcí z celého našeho kraje i přes stěhování do náhradních prostor, které pořádání akcí neumožňují. Po dobu rekonstrukce budovy knihovny budou probíhat vzdělávací akce v ostatních knihovnách oblasti. V roce 2023 proběhl seminář pro knihovníky Jičínska i na půdě SVK HK.

Pověřená knihovna v Náchodě v roce 2023 uspořádala tradiční setkání dětských knihovníků, spojené s ukázkovou besedou pro děti z 2. třídy. Uskutečnilo se tentokrát v červenokostelecké knihovně. Po besedě proběhlo zhodnocení a výměna zkušeností. S těmito setkáními se bude pokračovat i v příštím roce.

V roce 2023 dosáhla úspěchu pověřená knihovna v Rychnově nad Kněžnou, jejíž snaha zajistit vzdělávání knihovníků a jejich informovanost o aktuálním vývoji knihovnictví byla završena uspořádáním vzdělávacích akcí. Podařilo se tak zvrátit neblahý trend posledních let.

Krajská knihovna SVK HK v průběhu roku 2023 uspořádala cyklus výjezdních školení s názvem Digitální knihovny SVK HK a přístup do databáze DNNT. Cílem bylo představit možnosti digitalizace v kraji a ukázat, jaký přínos i pro menší knihovny má zpřístupnění digitálních knihoven v režimu DNNT. Podrobněji byla představena Digitální knihovna SVK HK, která je zaměřena na regionální knihy a periodika a obsahuje fond nejen knihovny samotné, ale i dalších knihoven kraje. Školení bylo velkým přínosem, protože stručně ukázalo, jak s Digitální knihovnou mohou knihovníci pracovat a využívat tento zdroj pro svoji práci i volný čas. Školiteli byli pracovníci oddělení digitalizace Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. V každé oblasti kraje proběhlo jedno školení a některé knihovny si vyžádaly doplňující semináře, zaměřené na potřeby dané knihovny.

Budování výměnných fondů

Finanční zajištění

Výměnné fondy jsou dlouhodobě považovány za základ regionálních služeb. Nákup fondů byl financován částkou 3 247 715 Kč, což je obdobná částka jako v předešlém roce (je vyšší o 43 877 Kč). Z uvedené částky stejně jako v roce 2022 tvořily příspěvky a dary od obcí 45 %, zbývající náklady byly uhrazeny z dotace na regionální funkce. Nákup výměnných fondů podpořilo 236 obcí, sdružování finančních prostředků na nákup se neuskutečňuje v oblasti Kostelec nad Orlicí.

Přírůstek výměnných fondů a cirkulace

Výměnnými fondy bylo obsluženo 78 % obsluhovaných knihoven. Objem dokumentů nabídnutých k prvnímu půjčení činil 266 knihovních jednotek (v předešlém roce 240 k. j.) na 1 knihovnu využívající cirkulaci, což je ve všech oblastech více, než doporučuje standard.

Objem prolongací v obsluhovaných knihovnách se liší podle systému distribuce souborů a řídí se také kapacitou depozitářů pověřených knihoven. Objem starších fondů, které zůstávají dlouhodobě v obsluhovaných knihovnách a suplují tam chybějící kmenový fond, se snižuje jen zvolna. Takto rozvezené fondy jsou stále součástí výměnných fondů pověřených knihoven, i když funkci výměny již neplní.

Regionální funkce 2023

	Knihovny obsloužené výměnnými fondy	Výměnné fondy poskytnuté v roce 2023 celkem		z toho			
				první půjčení dokumentů		prolongace	
		soubory	svazky	soubory	svazky	soubory	svazky
Hradec Králové	79	397	23 825	397	23 825	0	0
Jičín	63	612	36 750	227	13 676	385	23 074
Náchod	56	1 162	71 487	171	10 853	991	60 634
Kostelec n. Or.	14	63	4 187	23	2 231	41	1 956
Rychnov n. Kn.	43	365	21 971	149	8 984	216	12 987
Trutnov	37	732	50 055	280	18 139	480	31 916
Kraj celkem	292	3 331	208 275	1 247	77 708	2 113	130 567

Vlastní fondy obsluhovaných knihoven, pomoc při revizích a aktualizacích

O pomoc při nákupu vlastních fondů neměly obsluhované knihovny zájem, pomoc při zpracování těchto fondů poskytovaly stejně jako v loňském roce pověřené knihovny Jičín, Kostelec nad Orlicí a Trutnov. Revize a aktualizace kmenových fondů proběhly v 16 % knihoven. Nízká hodnota obrátu fondu u vesnických knihoven signalizuje, že se část knihovních fondů nevyužívá, ale k aktualizacím se tyto knihovny nestavějí podpůrně a zásah pověřené knihovny naráží na nevhodnosti knih vyřazovat.

Metodická a praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

Metodická podpora je zahrnuta ve výkaze poradenské činnosti, počet obslužených knihoven, poskytnutých konzultací a metodických návštěv nepatrně poklesl ve srovnání s rokem 2022. Vykázané aktivity již neovlivňují celospolečenská omezení a mají ustálenou hodnotu. Ovlivňuje ji samotná činnost pověřených knihoven, například odchod metodika v Kostelci nad Orlicí nebo stěhování do náhradních prostor a rekonstrukce budovy Knihovny Václava Čtvrťka.

Část vzdělávacích akcí byla zaměřena na podporu kompetencí k pořádání akcí pro veřejnost. Pověřené knihovny nabízejí i z hlediska pracovních kapacit více metodickou pomoc a vzdělávání než praktickou pomoc jednotlivým knihovnám. Počet knihoven obsluhovaných praktickou pomocí se ustálil na stejné hodnotě jako v předešlém roce.

Automatizované systémy

Zapojení knihoven do portálu Knihovny.cz k 31. 12. 2023: Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, Knihovna města Hradce Králové, Městská knihovna Trutnov, Městská knihovna Jaroměř, Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně a Městská knihovna Dvůr Králové nad Labem. Knihovna v Nové Pace podala žádost o přijetí.

Závěr

V roce 2023 obsluhované knihovny i jejich zřizovatelé pozitivně ocenili cirkulaci výměnných fondů, poradenství k využívání grantových příležitostí, pomoc s podáváním dotačních žádostí a v neposlední řadě možnost konzultací o všech problémech, které se místně mohly vyskytnout.

V roce 2023 vyvrcholila Koncepce rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2019–2023 a zahájily se práce na koncepci nové. Na její přípravě se podílelo více než 20 odborníků z krajské knihovny, pověřených knihoven, profesionálních knihoven, muzejních knihoven v kraji a krajského úřadu. Vyhodnocení minulé koncepce ukázalo, že indikátory úspěšně plnily především pověřené a profesionální knihovny. Neprofesionální knihovny se téměř nezapojily. Z tohoto důvodu je potřeba se v příštím období více zaměřit na neprofesionální knihovny a zmapovat jejich potřeby. Stanoveny byly nové oblasti, které se budou v následujících pěti letech dále rozvíjet. Některé navazují na končící koncepci, jiné se vyčlenily z minulých priorit a některé jsou zcela nové. Novinkou připravované koncepce je také to, že v ní už nebudou určena témata krajských kampaní. Ta se starou koncepcí končí a od příštího roku se knihovny budou připojovat pouze ke kampaním celostátním. Zachována zůstane Královéhradecká knihovnická konference, témata na ni se budou stanovovat na předchozí konferenci hlasováním, takže všichni účastníci budou moci navrhnout téma pro příští rok.

Na podzim se po roční pauze uskutečnila ve Studijní a vědecké knihovně jubilejní 10. královéhradecká knihovnická konference. Poprvé byla živě streamována a její záznam je zveřejněn na webových stránkách SVK HK. Na závěr proběhlo hlasování o tématu konference pro příští rok. Vyhrálo téma Inovace v knihovnách. Na jaře v SVK HK úspěšně proběhl základní knihovnický kurz, jenž je určen zaměstnancům knihoven našeho kraje, kteří nemají knihovnické vzdělání. Lektory byli odborníci z praxe z Knihovny města Hradce Králové, Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové i z Knihovnického institutu (odbornice v penzi). O kurz je z řad zaměstnanců knihoven velký zájem, proto se uskuteční i v roce 2024.

Po celý rok pokračovala podpora rozvoje čtenářství ze strany Královéhradeckého kraje poskytnutím individuální dotace na materiální zajištění projektu Bookstart – S knížkou do života. Centrum tohoto projektu je v Knihovně města Hradce Králové, projekt je oblíbený a počet zapojených knihoven z Královéhradeckého kraje stále vzrůstá. V roce 2023 Královéhradecký kraj pokračoval také v podpoře vybavení knihoven, v závěru roku byl vyhlášen krajský dotační titul v rámci Programu obnovy venkova, zaměřený na modernizaci interiérů a technického vybavení veřejných knihoven v obcích do 3 000 obyvatel.

Regionální služby nadále přispívaly k udržení existence knihoven na malých vesnicích, podporovaly vzdělávání knihovníků a propagaci knihovnictví.

Komentář ke krajskému sumáři výkonů regionálních funkcí zpracovala:
Bc. et Bc. Edita Čudová, Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

Název	Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Královéhradeckého kraje v roce 2023
Zpracoval	Ředitelky a metodičky pověřených knihoven, metodičky krajské knihovny
Vydavatel	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
Rok vydání	2024
Počet stran	54
Obálka	Fotografie ke zveřejnění poskytla Agnieszka Lamr a Místní knihovna Holovousy
Dostupné na WWW	www.svkhk.cz